Digitized by SVOBODA.NEWS.COM

Орган Руського Народного Союза в Америці

Вкупі сила! — Свобода

SWOBODA

Рік XVII. Ню Иорк, Четвер, 15-го Цьвітня 1909. Число 14

Vol. XVII. New York, N. Y. Thursday, April 15, 1909. No. 14.

від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет за місяць Марець 1909.

Від.	70.	Леуш Андрей ум. 31,1 09.	500.00
„	209.	Ренкар Іван ум. 5,3 09,	1000 00
„	3.	Галушка Асафат ум. 6,3 09.	1000.00
„	23.	Козак Іван ум. 13,3 09.	1000.00
„	221.	Каторчак Василь ум. 16,3 09.	1000.00
„	15.	Ґувий Онуфрей ум. 20,3 09.	1000.00
„	99.	Трояновска А. ж. Войтїха ум. 15,1 09.	400.00
„	42.	Шипош Луція ж. Лавр. ум. 13,2 09.	400.00
„	40.	Качо Марія ж. Андрея ум. 21,2 09.	400 00
„	121.	Доманьска М. ж. Мих. ум. 26,2 09.	400.00
„	29.	Іляш Анаст. ж. Петра ум. 28,2 09.	400.00
„	42.	Ячичак Анаст. ж. Івана ум. 10,3 09.	400.00
„	108.	Бурдіян Стефан, утрата лїв. ока	200.00
		Виплачено запомоги на суму	8100.00
		Платня гол. урядників за Марець . .	190·00
		Завдаток на грамоти	250.00
		Адміністрація Союза за Марець . .	199.02
		Кабінет з приборами для членів . .	128.35
		Весь розхід виносить	8867.37

Розмет платить 9722 членів на цїле посмертне (кождий по 86 ц.) і 1380 членів на пів посмертно (кождий по 43 цнт.). Крім того кождий член платить за орґан „Союза“ по 10 цнт., на Резерв. Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центї, на Ф. Бід них по 1 цнт.

Член на цїле посмертне платить 1.00 дол. а на половину посмертного 57 цнт.

Д. Капітула, предсїдатель. *С. Ядловский*, секретар.
А. Шаршонь, касїр.

Страшна небезпека.

Найвисший суд Злучених Держав дня 8-го с. м. рішив, що еміґрант-робітник не представляє ні зломаного цента „комерцийної вартости“. Навіть тільки він не вертає, що кіт або собака, наколи сї послїдні мають дорогі гальштуки!... Хто кота або пса вбє, є судово з'обовязаний до грошевої винагороди власти телеви — хто однак легкодушно спричинить смерть еміґранта-робітника, то сей навіть не може бути за те потяганий до відвічальности!...

Се рішене найвисшого суду Злучених Держав є таке монструм, що взагалї не хоче ся вірити, щоб воно було можливе. В ніякім иньшім краю хиба щось подібного не найти. Усюди чужоземцї користують ся „рівною охороною прав“ як і горожани даного краю чи то на підставі обовязуючих краєвих прав чи на підставі спеціяльних, міждержавних договорів. Тут однак так не має бути і так не є, позаяк тут рішене найвисшої судової інстанції є правом, що більше, таке рішене є висше, як усї права.

Справа, в якій те рішене запало в коротцї представляє ся слїдуючо: Підчас одної желїзничої катастрофи в Пенсильвенії вбито італїйського робітника, не натуралїзованого, отже чужоземця. Лишивша ся по нїм вдова заскаржила дотичну желїзничу компанію о відшкодоване. Скаргу відкинено, позаяк вбитий був „підданим короля Італії“ а не американським горожанином!... Справа пішла через усї тутешні судові інстанції. Наконець на підставі апеляції вона опинила ся в найвисшім авязковім суді, який потвердив присуд пенсильвенїйського суду в цїлій основі, подаючи сї самі, що і той мотиви!

Сей присуд є громом з погідного неба для тисячей вдовиць і сиріт, які полишили ся по частих і численних минувшого року катастрофах в майнах, які тепер не будуть могли дістати ні цента відшкодованя за вбитих своїх батьків і мужів. Сей присуд робать сотки тисячів еміґрантів в сїм краю вільними як птиці, що гірше, і птиці мають свій час охоронний, в якім їх вбивати не вільно під загровою кар, — а робітники-еміґранти навіть сего охоронного часу не мають! Їх вільно легкодушно вбивати і навіть волосок нїкому за се не скривить ся!

Сей присуд найвисшого суду є найстрашнїйшим ударом, який колинебудь вдарив в робітника-еміґранта на американській земли!

Правна підстава на якій збудовано сей варварський присуд є нам зовсїм не відома. На всякий случай се не може бути „Statute Law“. Сей присуд мусить опирати ся на старинним англїйськім „Common Law“. Се однак є лишень гіпотеза. Як воно однак взагалї і є, такий стан річий є варварський, є не до видержаня. Лишень того хибувало, аби тут усякими агітаціями спроваджувано рік річно мілїони еміґрантів, уживано їх до найнебезпечнїйших праць, а потом обдирано їх з усїх прав, з прав мінїмальних, якими користує ся тут кожда скотина, наколи її так як і еміґранта уживає ся для служби американського капіталу! Стан, в який сей присуд найвисшого суду струнув мілїони еміґрантів в Злучених Державах рівнає ся цїлковитому поворотови невільництва.

Бо се, що в сїм спеціяльнім випадку тикає ся того Італійця, на підставі присуду найвисшого суду буде від тепер примінювати ся до усїх еміґрантів без винятку. Присуд сей не має значіня лишень в тім однім, спеціяльнім випадку, але він буде примінювати ся до усїх анальоґічних випадків. Після процедури тутешно-судової рішеня найвисшого суду в Вашинґтонї мають силу і значіне мінїстеральних розпоряджень в Австрії і вони стають неначе правом, після якого усї инсші, підчинені суди мусять поступати. Справа вбитого Італійця була видвигнена тільки на се, аби тутешним судам дати на підставі рішеня найвисшого трибуналу якесь певне мірило, після якого вони мають поступати і чого вони мають держати ся в усїх, подібних йому случаях.

Як сказано висше, случай з Італїйцем не є нїяким відірваним випадком. Він є вихідною точкою, після якої від тепер мають поступати усї тутешні суди з усїма еміґрантами. Днесь забито Італійця, завтра се саме буде Русинови, Полякови, Словакови і т. д. І їх усїх стріне ся сама доля, що і того Італійця: родина за невинну смерть батька чи мужа не дістане ні зломаного цента, бо вони були „піддані того чи сього короля!...“

Стан такий не сьміє і не може полишити ся!

В першій мірі про сю справу повинен похлопотати ся австрійський конзулят. Увагу дипльоматичного заступництва нашої держави мусить ся звернути на сю небезпеку, грозячу усїм еміґрантам, лишившим ся підданими своєї давної держави, і в першій мірі дипльоматичні заступники мусять станути в оборонї покривджених своїх горожан. Ми отсею дорогою запитуємо австрійську амбасаду, що вона задумує вдїлати в тім случаю, в виду подоптаня найвисшим судом обовязуючих міждержавних трактатів, які ґарантують нам таку саму опіку правну як і горожанам тутешної републики?... Ми жадаємо, щоб наше дипльоматичне заступництво стануло в нашій охоронї!...

Однак... Однак не треба і нам закладати рук. Не можемо спускати ся, що австрійські амбасадори і конзулї так дуже щиро займуть ся долею руського робітника, скиненого до ряду невільника. Справою мусять заняти ся передовсїм самі еміґранти-робітники, чи то дорогою масових віч з протестами і петиціями, чи то закликами до свойого політичного заступництва з жаданем охорони.

З другого однак боку виринає тут вічно нова квестія, яка власне тепер є найбільше на часї: справа горожанства. Досьвід учить, що зникаючий ледви процент наших еміґрантів є того рода, що уважає свій побут в Америцї тільки за тимчасовий, що по пару роках вертає опять на рідню. Подавляюча більшість наших людий лишає ся на стало тут, мимо того, що вони нераз і говорять, що ось, ось, повернуть до „старого краю.“ Таких, що „вертають“ безвинно пятнайцять і двайцять лїт, а мимо того сидять на місци є тут тисячі. І се їх безвинне „вертане ся“ служить їм вимівкою, чому вони не старають ся зістати тутешними горожанами, се їх „вертане ся“ є причиною, що вони спадають до ряду невільників, без опіки прав, без значіня, без помочи... Другі, хоть і не думають вїколи про поворот, з вродженого лїнивства і байдужности „не спішать ся“ і живуть зайдами — бо як таких їх уважають і трактують — цїлі десятки лїт. А таких є легіон!... Чейже хоть теперішна небезпека тих всїх витверезить і заставить похлопотати ся їх про здобуте прав людини, заставить їх подумати, що гіднїйше і лїпше користувати ся всїми конституційними правами, як вічно жити заволокою і попихачем на чужій земли! Чейже хоч тепер наші люди зрозуміють вагу горожанських паперів!...

Після тутешних прав властитель якогось предприємства є обовязаний до грошевої винагороди за покалїчене або вбите занятого у нього робітника. Право жадати відшкодоване вразї смерти робітника має його родина. Вправдї о таке відшкодоване в 99 на 100 случаїв треба вести довгі і коштовні процеси, бо фабрикант в засади старає ся зісунути усю вину з себе, а доказати, що нещасте спричинив сам робітник через свою власну неосторожність — то в такім случаю однак завсїгди перший лїпший лоер бере ся за справу і хотяйби потом і через половину поділив ся виправованим відшкодованем, то позісталій родинї завсїгди таки полишить ся якийсь гріш, — вона по смерти свого живителя не лишає ся цїлком безпомічна. Так було до тепер. Тепер-же послїдне рішене найвисшого трибуналу в Вашинґтонї категорично відмовило навіть права жадати такого відшкодована родинам усїх еміґрантів робітників, які не суть горожанами. Їх скаргу о відшкодоване суд має сейчас відкинути. І в разї смерти батька-еміґранта (смерти, спричиненої якимсь нещасним случаєм в фабрицї або в майнах) родина його навіть не може мати вже надії на відшкодоване — вона стає зовсїм безпомічна, вдана на ласку і неласку „добрих людий.“ І тут знова грішать наші люди, а особливо усї ті, що лиш на пару лїт в цїлях заробкових приїхали в Америку. Вони, думаючи зовсїм певно вертати за пару лїт в свояси, суть цїлком оправдані, що не беруть горожанських паперів. Але як таких оправдати, коли вони не хочуть вступити до нїякої асекураційної орґанїзації, говорячи: „пощо менї „Союза,“ коли я і так за рік вертаю до краю?...“ Чи вони, говорячи се, думають про свою родину?... Нї! І для таких нема слів оправданя, бо для таких родин „Р. Н. Союз“ тепер є одинокою і виключною підпорою. Тому і для тих, що лиш переходово лишають ся тут в Америцї, рішене Вашинґтонського суду є грізним і страшним напімненем: Вступайте до Р. Н. Союза!

Отсї гадки ми подали, як найбільше на часї, по прочитаню телеґрами в філядельфійській часописи „Evening Telegraph,“ яка перша подала відомість про се рішене найвисшого американського трибуналу...

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„Спасителька Славян."

Обманщице, кого ти не лестила,
Кому мягких не слала ти перин?
Ще мало ти людий занапастила,
Що вірили обіцянкам твоїм?
. . . . . .
І всіх людий скликаєм во єдино:
„Зливайте ся; я море, ви — ручаї...,
Коріте ся і нахиляйте спину,
Хиліте ся під присуди мої.
У мене ви дознаєте в покою,
Як праведні у Бога за дверми:
У багнищі, стоячою водою,
Гнити-мете з московськими людьми.
А як на вас коли в лиху годину
Воздвигне враг безощадну войну,
То вприже вас тільки половину,
А там прийду і вас оборону."

Отсі слова Кулішової „Славянської Оди" так підходять під теперішні події, неначе б були написані не колись давно, а власне на теперішну „злобу дня." Сербія, одна з тих нещасних південно-славянських буцім-то самостійних держав, супроти яких Росія грає самозвичну роль старшої сестри-опікунки, обманута і своїх надіях, упокорила ся перед Австро Угорщиною, а виновниця того упокорення, обманщиця, яка так завела покладені в ній надії, — Росія!

Очевидно, анексія Босни і Герцеговини значить піддане части сербського народу під безповоротне панованє Австро Угорщини і тим самим відсунене здійснення ідеалу з'єдинена сербського народу на утопійно далекий час не могло не викликати між сербським народом невдоволення, тим більше, що кождє скріплене Австро Угорщини означає збільшене економічної залежности Сербії від неї. Але коли-б не надії на поміч Росії, роздувані до фантастичних границь російськими славанофілами, те невдоволене не було-б вилило ся в такі ризиковні военні приготованя і не було-б закінчило ся таким упокоренем Сербії.

Треба признати російській реакції, що вона зручно взяла ся до роботи. Славянофільська фразеольогія так опянила уми, що не зберегли своєї тверезости навіть поступові російські політики і російська поступова преса, замкнувши очи на відносини у власній державі, весь свій запал перекували на обурене проти Австро Угорщини за її гнет над братом Сербом, забуваючи, що Росія гнете тих братів-Славян, які попали під її пановане, сто разів гірше, та що в загалі і російський нарід і инъші народи російської держави почували би себе щасливими, коли б на раз в Росії запанував б дай такий лад, який панує в Австро Угорщині. Одним словом „внутрішні Турки" всіляк зовсім відвернути очи російського загалу від себе і звернути їх на „Турків внішних,"

Отсе мало фатальний вплив на настрій умів у Сербії. Легко вірить ся в те, чого хочеть ся, — і між Сербами зі скорістю пошести почала шарити ся віра в те, що в її оборонї виступить Россія зі всею своєю державною силою, тим більше, що до такої віри давали привід також рухи російської дипльоматії. Російський міністер заграничних справ Ізвольський своїм становищем в справі анексії Босни і Герцеговини неначе навмисне манив Сербію, що в рішаючій хвилї Росія не дасть їх на поталу державній перевазі Австро-Угорщини.

Та коли надійшла справді рішуча хвиля, всї надії, покладані на Росію, розвіяли ся. Росія дала своє признане для анексії Босни і Герцеговини, лишаючи Сербію її власній, справді незавидній долї.

Очевидно, для нікого не є таємницею, що се становище Росії подиктоване її власним інтересом, так само, як тільки її власним інтересом була б подиктована евентуальна поміч для Сербії і викликане загальноєвропейської війни. Коли-б Росія була чула ся до волї сильною, щоб в такої війни вийти з користями для себе, була-б її напевно викликала; факт, що вона покинула Сербію її власній долї, свідчить, що вона не чула ся до такої війни на силах. Одним словом, не славянофільську політику вела Росія, не славянофільські інтереси мала вона на увазї, тільки свою егоїстичну політику прикриває вона плащем славянофільства.

І то тільки зі шкодою для інтересів Славян. Своїм становищем в справі австрийсько-сербського конфлікту Росія справила тільки те, що Австрія видала мілїони на узброене, а ті мілїони впадуть важким тягаром на славянську більшість населеня Австрії. І коли австрийську державу з її політичними тенденціями вважати ворожою інтересам славянства, то політиці Росії треба завдячувати, що на мілїтарне скріплене ворожої славянству держави славянські народи мусїли зі шкодою для своїх власних економічних інтересів зложити важкий податок майна.

Тай про Сербію треба сказати те саме. Країну, економічно бідну, культурно відсталу, політично знесилену внутрішнями крівави, одним словом потребуючу як найбільше засобів для внутрішного розвитку, втягнено в авантуру военних приготовань, чка пожертва на мілїони без ніякої користи для піднесеня культури і добробуту сербського народу. І заведені в своїх надіях Серби, що тепер виливають своє обурене в протирозийських демонстраціях, про які доносять з сербської столиці, можуть справедливо кинути Росії в лице слова нашого поета: „Обманщице, кого ти не лестила!"

Зрештою треба бути побитим хиба цїлковитою слїпотою, щоб не бачити дійсних тенденцій славянофільської політики Росії. Олександер II, „цар-освободитель," збираючи ся визволити балканських „братів Славян" з під турецького ярма, в себе дома видав поганої памяти указ 1876 р., яким замкнув уста 25 мілїонам „славянських братів" Украінцїв. Але на се „братя-Славяни" були слїпі. А тепер, саме в тій хвилї, коли публична опінія Росії, загіпнотизована славянофільським пустомельством, кидала громи на Австро Угорщину, в російській думі міністер справедливости заявив, що допустити „братів Славян" Поляків на судові посади серед їх власного народу, значило б, засьмітити російське судівництво.

Справді, найвисший час, щоб усї славянські народи прозріли і відвернули ся від тої „обманщици"!

(За „Дїлом")

Петро Кир.. к.

ЦАРІ — КАТИ.

(Дальше.)

Павло І. еще за житя Катерини сказав, що пановане своє ровічне „правами любовників Катерини" і того додержав. По вступленю на престіл сейчас відсунув з двора братів Зубових. Ті допровадженої тою обидою до крайности, постановили піместити ся. В свое товариство приймають Палена і Босніґена, і намовили Александра, сина Павла до сего, що сей дав свое позволене на вимушене на вітци капітуляції в свою користь. В ночи з дня 23. на 24. марта 1801 р. нападають вони на сплячого Павла. Сей почувши о що ходить скрив ся в віконних портіерах, де його однак заговірці скоро віднайшли і вимусили на нім зречене ся престолу... Беніґсен в актом абдикації уїхав, а трох Зубових і Пален остались, щоби вирівняти з царом свої рахунки.

Наступила тепер дика сцена, некольна, варварська. Пястуки збуїв замінили лице царя в одну велику рану, сблиту кровію. Павло бойкає, плаче, взиває помочи, вкінци заслонюєсь від ударів... і весь в болю під ногами збуїв. Однак і збуям досить пімести... Пален кричить: „Скінчити". Зубові відвязують шарфи офіцирські, вяжуть в стричок і закидають на шию Павла.

Павло боронить ся, остатних сил добуває з розпуки морд ваного. Остатком притомности удаєсь йому всунути під узол руку і тим опінити сдушене. „Повітря! Дайте менї відетхнути еще!!. шептали посинілі царські уста. На се Платон Зубов відповідає проклятем і заволїкше стричок, а Николай Зубов відрубує палашом, заваджаючу стричкови руку.. Платон і Валеріян Зубов запирають ся ногами о грудь царя — а труп царя Павла лежить сповиваний і купаєсь в калюжи власної крови...

Збуї спішать до Александра і витають його в вступленем на престіл. Син д відавшись о смерти вітця, після запевнень літописців, омлів... Він дав позволене на вимушене на вітця абдикації, але не дав позволеня на замордоване його. Однак мимо сего збуї вертають до царських ласк, братя Зубові зістали покликані опять між члени ради державної а Босніґен зістав ґенералом. Пален, правдоподібно, сам віддалив ся з двора царського і уникав його.

Пановане Александра розпочалось, як і кождого царя, реформами. Знесено тайну канцелярію, хотяй її зніс був вже перед тим Петро III, попущено вузол ценґуровий, почато дбати о осьвіту, пороблено уступства різні селянам, викувено велике число сьміття, карикатур і сьміхованок, нагромаджених в уставах, правах і приписах — і здїлано, що приготовано ґрунт в Росії, на котрім під рукою царя добродїтеля мало зацвісти дерево цивілізації, вольности, щастя і то дерево, під котрого розложистою тінею шукатиб муси́ла ціла Европа оживляючого холоду.

Александер панував і Александер мрів о хвалї Марка Аврелія і Траяна, хотїв бути Каролем Великим і баєчним каліфом. Мрів цар і Росія мріла, цар зводив себе і Росіян, а Росія зводила себе і царя.

Мрії ті розкішні однак тревали коротко. Війна значила крівавими фестонами уродини ґенія Наполеона. Війна ся досягла і границь Росії... Александер кинув ся в вир военний і.. сотки тисяч люду поклало свої голови. Росія була занята війною. Наконець не стало війни. Росія підотхнула і ждала, ждала довго. Реформи устали, уши, ласкаві на скарги і зітханя, оглухли. Росія почала слати царови меморіяли і несьмілі предложеня. Дарма! Неподобалось йому, що пригадував ся йому Сибір, кнут і стричок. Росія завела ся.

Тимчасом в державі позавязували ся ріжні товариства, котрі мали на цїли добути для Росії конституцію, але не терором, розбиттем, лиш чесною дорогою — через освідомлене народу і поучене його о вартости конституції.

Цар довідавсь о сім і нараз являєсь заказ писати часописам о конституції а навіть заказ се слово вагалї споминати. Наступає переворот в гадках людий добре желаючих Росії. Тайні товариства знали добре ду повстаня російського самодержавя, але вірили Александрови і чекали так довго, доки не пізнали, що завели ся в надіях.

Наслїдником престолу був назначений брат царя, Константин. Коло р ку 1819 наступає зміна, а іменно ся, що Константин зрікає ся престола сам а то з тої причини, що князь Константин перебував в Варшаві, на становищи вожда війск польських і там заполюбив ся в гарній шляхтянці, Йоанні Ґрудзінській. Думна Полька не хотїла зістати метресою (полюбовницею) князя і занята становище баронової Фридерікс. Константин, пірваний любовю, зажадав від брата не лишень позволеня на розвід з зненавидженою жінкою, але і дозволу на вишлюбленє Ґрудзіньскої. Цїлого мати і цар відмовляли його від сего і недавали позволеня. Однак се не помагало і Константин стояв при своїм. Вкінци прийшло до згоди, дано позволене, але під тим услівем, що Константин зрече ся престола на річ свого молодшого брата, Николая, жененого з Кароліною, дочкою короля пруського. Константин згодив ся на се і посьвятив корону для Йоанни.

Цар надав Ґрудзінській титул княгині Л нінської і в р. 1820 відбуло ся вінчане а в р. 1822 права до престола перейшли на Николая.

Александра сторнула тимчасом якась пересїдовавча манія, горячковий якийсь неспокій, як перед рукою скритобійци, обава така — якої може не мав і Павло І. Се спричинили його дорадники а перед усїми Аркачев, котрий доносив цареви о ріжних змовах на його житє, котрих розуміє ся віколи не викрито. Цар в несупокою перевозив ся з одного місця на друге, не чуючи ся нігде безпечний. Подорожи його випили державу а то через се, що на поправу доріг, котрими мав переїздити цар видавано великі суми як рівнож і на украшуване сіл та міст, щоби сим способом укрити бідноту та нужду народу російського.

В кінци в р. 1825 імператор підійняв подорож на полудне над береги моря Азовського, а то для поратованя здоровля царицї Єлисавети.

Перед виїздом удав ся Александер до Александро Невської Лаври і ту приняв благословеньство від митрополита Серафима, вислухав жалібного набоженьства а наконець, відбув конференцію з одним з найстарших монахів. Після літописців Александер вийшов з тої конференції сильно зворушений.

Цар в половині вересня виїхав до Таганрогу, де оставив царицю а сам виїхав в подорож до Криму, з котрої вернув при кінци листопада, хорий на фебру. До сеї хороби і терпінь прилучило ся і друге, а іменно то, що ґенерал Вітта доніс ему о сильно далеко сягаючім заговорі на житє царя, в який то заговір була вмішана майже ціла армія.

Новини сї потрясли до глубини царем, хороба взмогла ся і стала ся грізною. Александер зажадав сповіди а в кілька днїв умер. Александер умер в Таганрозї дня 1 грудня 1825 р., умер, мимо повісти о фебрі, „нагло" в повнї мужеського віку, бо числячи ледви 48 лїт.

Несподївана смерть від фебри ставила кождому питане, на що умер цар, та чи справді фебра кинула його в обнятя смерти. І коли одні ріжні відповіди давали, то инъші стояли при сім, чи Александер справді умер в Таганрозї 1. грудня 1825 а властиво чи зі смертію самодержавця Александра І. умер також і син Павло І. і Марії Теодорівної.

По смерти царя з'явивсь незнать звідки в Томску на Сибірі таємничий пустельник під іменем Фомич. Його особа звернула увагу всїх на себе тим більш, що ішли безвинно розкази зі столиці аби як найстараннїйше доглядати вигнанця і стерегти його, відносив ся до нього з найглубшою пошаною і то, що він також нераз відбирав посилки котрі привозили йому фельдєґєри. О походженю його ніхто нічо довідати ся не міг; один з томських ґубернаторів був цїкавий і хотїв дізнатись о таємницї і предприняв доходженя на свою руку. В коротцї ті доходженя понехав, бо спіткало його напімнене з царської канцелярії і то таке, що цїкавий урядник здалека оминав садибу таємничого Фомича.

З часом о пустельнику почали забувати аж в р. 1837 приїхав до Томска Александер II., син Николая І. і казав себе завести до мешканя Фомича, де перебув з ним, вічотири очи, короткий час. Через се вістка про пустельника — старця ширше рознесла ся та дала повід до нових коментарів.

Фомич умер коло року 1870, переживши девятьдесять лїт.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

З попереднього і з инших причин догадують ся та і доказують, що тим пустельником Ф мачом не був хто инший, як тільки цар Александер І.

Александер ціле своє житє стремів — примушав до реформ, до змін, до великих заряджень, на жадний однак не затримав ся, аж в Таганрозі знайшов кінець.

(Дальше буде)

Український Народе!

Не маємо иншого так милого, так блиського всім нам імени, як великий поет наш — Шевченко! Вдячні ми йому за те, що розбудив нас з довгого сну своєю вищою піснею. Любимо за те, що так горячо любив він нашу матір велику — Україну і наповнив нас любовю до неї. Не забудемо йому того, що він горячим словом своїм озвав ся за долею меншого брата, поневіряного кріпака, панського слугу, українського хлопа і зробив його чоловіком в очах своїх і чужих.

Нині настав час обявити сьвітови, яку велику любов і честь має для свого великого Поета, для пророка обновленої України весь український нарід у всіх верствах і кругах, з усіх частей української землі. В серці України — в Київі, на тіснійшій вітчині нашого поета збирають ся йому поставити памятник.

Крайній час на те, бо за пять років минає сто літ від дня народження Поета, і треба, щоб на той час став той перший памятник йому.

Всі части української землі, всі країни і місця, де живе наш нарід і де чути наше слово, повинні взяти як найгорячійшу участь в здвигненню того памятника, щоб був він гідний нашого поета і гідний нашого народу.

Українські народні Товариства у Львові взивають отже всю українську людність Америки, всіх, в кому живе дух народній, аби поспішили ся принести жертву свою на сю святу ціль. Хто може дати більше, не хай не пожалує дати на се. Хто не може дати богато, нехай дасть мало, аби лише не бракувало його між вірними синами України.

До збирана складок і завідування ними упросили ми Наукове Товариство і мени Шевченка. До нього просимо удавати ся всіх, хто його іменем хотів би збирати складки. Жертви на памятник можна посилати й просто на кн. 5555 Краєвого Союза Кредитового у Львові.

За українські народні Товариства у Львові:

М. Білецька, голова „Клюбу Русинок". — І. Боберський, голова „Сокола". — Я. Веселовський, заст. гол. „Драматичного Тов. ім. Котляревського". — Др. А. Говикович, заст. директора „Землі". — Гр. Грозик, директор „Тов. Пред. урядників і священників". — М. Грушевський, голова „Наук. Тов. ім. Шевченка" і „Учительської Громади". — Др. Я. Кулачковський, директор „Дністра". — Д. Кучика, директор „Сокільського Базара". — О Левицький голова „Основи". — В. Нагірний, голова „Зорі". — О Назарів, заст. голови „Академічної Громади". — П Огоновський, голова „Просьвіти". — Др. В. Охримович, заст. голови „Народного Комітету". — К Паньківський, директор „Краєвого Союза Кредитового". — О Ол. Стефанович, директор „Достави". — Др. К Студинський, голова „Бояна". — Др. С. Федак, заст. голови „Краєвого Союза Ревізийного". — О. Ів. Чапельський, голова „Руского Тов Педагогічного". — А Шехович голова „Руської Бесіди". — Г. Шухевичева, пеедсідателька „Труду".

Поміщаючи отсю відозву, ми від себе не додаємо ні слова Імя Шевченка, се сьвяте імя для кождого Українця говорить само за себе. І не повинно бути ні одного Русина-Українця, який не поспішив-би хоч з малесенькою лептою на сю велику ціль. Для вигоди і заощадженя коштів редакція підіймає ся збираня наспівших жертв, які будуть оголошувані в часописи.

При сій нагоді зазначуємо, що на збудоване памятника Т. Шевченка в Київі наспіли уже деякі жертви. свого часу публично у нашій часописи оголошені, а іменно:

В. Мартинюк з Chippewa Falls, Wisc.	1.00
(оголошено в ч. 18. 1908.)	
Андр. Сабарой з Simpson, Pa.	50
П. Штогрин	39
(огол. в ч. 21.)	
А. Цимбала з Монессен, Па.	1.00
В. Сивик „ „ „	1.00
(огол. в ч. 22.)	
Читальня „Просьвіти" в Філядельфії, Па.	3.00
(огол. в ч. 31.)	
Петро Росолович і П. Штогрин, Fort D. A. Russel Wyo., оба по 1.00 дол.	2.00
О. Данилович	50
Данилович Ірена	50
Данилович Доня	10
Мостовий	50
Разом	10.49

(огол. в ч. 40 з 1908 р.)

Отся сума видавала ся нам надто дрібною і тому ми її не відсилали на місце призначеня. Днесь, оголошуємо імена жертводавців єще раз зазначуючи, що „Свобода" має на фонд будови памятника Т. Шевченка отсих 10.49 ц. та маємо повну надію, що в недовзі будемо могли відіслати суму сто раз більшу!...

Редакція.

Товариство „Просьвіта" у Київі.

До 1905 року прихильники народньої української просьвіти на роспийській Україні не могли навіть мріяти про заснованє такого товариства, яке-б мало спроможність провадити свою просьвітно-культурну діяльність рідною, українською мовою. Одначе-ж потребу заснованя такого товариства в духовному осередку Роспийської України — Київі дуже гостро відчували всі ті, кому була дорогою справа осьвіти, культури і поступу рідного нашого народу.

Тим-то, скоро трошки подихнув сьвіжий, веснянпй вітрець — київськими, українцями було вжито всіх заходів що до заснованя українського товариства. Вже в січни 1905 р. було зладжено статут так званого „Товариства запомоги українським письменникам" і послано до затвердженя. Але, не зважаючи на те, що статут було зложено в найскромнійшій формі, що мету товариства було звужено до можливих границь, — „Товариство запомоги українським письменникам" — не побачило сьвіта.

І тільки в 1906 році, коли в Росії було оповіщено часові правила про спілки та товариства, явила ся змога клопотатись про дозвіл на заснованє товариства „Просьвіти" у Київі. Статут „Просьвіти" було складено й подано до затвердженя: Б. Грінченком, М. Грінченковою, Гр. Коваленком, В. Козловським, Ф. Красицьким, М. Лисенком, Ф. Матушевським, М. Павловським М. Синицьким та М. Старицькою.

26. травня статут товариства „Просьвіта" вже затверджено. Цікаво, між иншим, зазначити, що Київська „Просьвіта" — була першим товариством на Київщині, яке скористало з нового закону; се яскраво свідчить про те, до якої високої ступіні дійшло бажанє місцевих українців мати власне просьвітне товариство і як нетерпляче вони чекали того момента, коли можна буде здійснити свої давні мрії!

З того часу на вкраїні російській повстало чимало окремих „Просьвіт" по ріжних містах. Деякі з них швидко мусіли припинити свою недовгу діяльність, де-які, хоча й працюють і до сього часу, — не мали спроможности виявити свою діяльність на користь рідному народови так, як вони бажали те зробити. І хоча головним завданям всіх заснованих „Просьвіт" — було одно: осьвіта простого народу його рідною мовою, але-ж більшість „Просьвіт" мусіли зверхти район своєї діяльности і звернути головну увагу не на простий народ, а на мійську зде національозовану інтеліґенцію. Тим-то багато „Просьвіт" стали власне кажучи, українськими клюбами і мусіли обмежити свою діяльність впорядкованєм концертів вистав та літературно-музичних вечерниць.

Київська „Просьвіта" опинила ся трохи в кращому становищи. І хоча їй так само довело ся зазнати попереду та зазнавати й тепер чимало всяких перешкод для творчої роботи на користь широких кругів українського громадянства, — але все-ж їй пощастило втримати той ґрунт, який був для неї найбажанішим для здійсненя своїх демократично-просьвітних задач. На перших же установчих зборах, що відбули ся 25. червня 1906 року, було вироблено програму її діяльности від якої вона не відступає вже третий рік свого житя.

Першим завданєм київської „Просьвіти" було заснованє популярно-наукового видавництва — і видавнича діяльність справді викликала найбільшу увагу з боку молодого Товариства. Инші, не менш важні завданя, були: заснованє власної бібліотеки, організація популярно-наукових лекцій та відчитів, впорядкованє народних читань, концертів, вистав, народних літературних та вокальних вечерків. Для виконаня сеї праці при „Просьвіті" сейчас з'організовано окремі комісії — видавничу, бібліотечну, шкільно-відчитову, артистичну, а згодом — ще комісії до збираня складок на збудованє у Київі Народного дому імени Т. Шевченка.

Зазначені комісії почали свою діяльність негайно після установчих зборів. Дякуючи тому, що в Київі було чимало науковпх, літературних та артистичних сил і взагалі багато інтеліґентних робітників „Просьвіта" відразу стала твердо на ноги й жваво розпочало свою роботу.

Найбільшу активність виявила видавнича комісія, головою якої й по сей день зостаєть ся невспиущий робітник на рідній ниві — Б. Д. Грінченко, що вже третий рік є одночасно і головою ради Товариства. На протязі перших чотирох місяців 1906 року видавнича комісія мала 17 зібрань, на яких зрецензувала 31 рукописей. За сей-же час комісіяя видала спис тем, на які було-б бажано мати книжки, і видала чотири книжки: 1. „Про українських козаків, Татар та Турків" М. Драгоманова. 2. „Земельна справа в Новій Зеландії, переклад М. З. з. „Як ратувати ся при наглих випадках, та калїцтвах?" — М. Левицького, і 4. Календар „Просьвіти" на рік 1907. Разом було видано 18.000 примірників (не рахуючи „тем для книжок".)

Так само жваво взяла ся до праці й бібліотечна комісія; робота її зводилась до заведеня бібліотеки Товариства й до складаня зразкового каталога для народних бібліотек. До кінця першого року дякуючи заходам комісії, „Просьвіта" мала вже більш 2700 томів книжок на всяких европейських мовах. Книжки були переважно даровані ріжними особами, що спочували завданям Товариства. В сьому-ж таки році київській „Просьвіті" було зроблено велику жертву дїем К. Паньківським, що подарував всю свою бібліотеку (1500 томів). На превеликий жаль єще і досі сей коштовний дарунок не міг цілком перейти у власність київської „Просьвіти" через цензурні умови. Коли книжки Товариства списано в каталог, Бібліотечна Комісія вдавала ся, очерез раду Т-ва) до адміністрації за дозволом, щоб зробити сю бібліотеку публичною, але „Просьвіта" не має на се дозволу ще й доси, не зважаючи на те, що такі прозьби подавали ся Товариством уже кілька разів.

Артистична комісія, за перший рік житя „Просьвіти" впорядкувала одну театральну виставу та три народних літературно-вокально-музичних вечерів. В сих вечерах брали участь кращі артистичні сили та сьпівучі гуртки університету й духовної семинарії.

Шкільно-відчитова комісія в першій рік істнованя „Просьвіти" виробила плян своєї діяльности і приладжувала відповідні наукові сили, потрібні для здійсненя її завдань.

Таким способом, навіть за дуже короткий час діяльність Товариства в 1906 році розвинулась широко і виявлялась дуже інтензивно. Число членів „Просьвіти" все зростало і до кінця року вже дійшло мало не до 300 душ. Правда, активну участь в працях Ради і комісій брали далеко не всі члени, але-ж ті, що працювали — працювали завзято, не покладаючи рук. В дальшому, 1907 році, як і можна було сподіватись, наслідки сеї праці стали ще помітнійші. Протягом 1907 року було видано 10 книжок: 5. „Як визволились Північно-Американські Штати" М. Загірньої, 6. „Оповіданя про Ірландію" — Д. Дорошенка; 7. „Сврашний ворог" книжка про горівку) М. Загірньої, 8. „Ліси та пасовиска" Опов. І. Франка, 9. „Про грім та блискавку", Б. Грінченка, 10. „Українці на Кубані" П. Капельгородського, 11. „Братства й просьвітна справа на Україні за польського панування до Богдана Хмельницького", Б. Грінченка, 12. Календар „Просьвіти" на р. 1908, 13. „Як збути ся ярів та пісків", Б. Іваницького й 14. „Веселка" — одривний Календарь на р. 1908. Разом в 1907 році було видано 48.760 примірників книжок.

Бібліотека „Просьвіти" на сей рік збільшила ся мало не на 2.000 нових книжок, які упорядковано бібліотечною комісією. Опріч того бібліотечна комісія розпочала готувати збірник рецензій на всякі українські видання, що вийшли як в Росії, так і за кордоном.

Артистична комісія впорядкувала 4 звичайних концертів, 3 народних, одну виставу та великий урочистий концерт, присьвячений Т. Шевченкови. Комісія ухвалила в дальшому часі організувати концерт таким способом, щоб вони були присьвячені якому-сь українському письменникови і знайомили-б слухачів з його творами. Через те комісія дбала про те, щоб перед кождим концертом було прочитано реферат про літературну діяльність того письменника, якому присьвячено відчит, а весь концерт складав ся переважно, або й виключно з його творів. Таких концертів в 1907 році відбуло ся три; присьвячені вони були Марку Вовчкови (реферат Д. Дорошенка), В. Самійленкови (реферат Ф. Матушевського) та М. Коцюбинському (реферат Л. Старицької-Черняхівської). Вистава ся була спорякована на честь Ів. К. Карпенка-Карого (з рефератом Д. Дорошенка). Шкільно-лекційна комісія готовила матеріяли для наукової педагогічної термінольогії, клопотала ся про виасигнуванє народних лекцій, вишукувала лекторів, шукала спеціялістів-педагогів, які-б згодили ся скласти добрі підручники для майбутньої української школи.

Число членів „Просьвіти" в 1907 році було понад 400.

Що-далі йшло житя, тим дуже розвивала ся діяльність київської „Просьвіти". В 1908 році число членів Товариства вже було більш 500; бібліотека має більш 7½ тисяч книжок, при сему коло 2/3 всіх книжок дано в оправу й занесено по каталогах І хоча „Просьвіта" ще й тепер не має дозволу на те, щоб відчинити свою коштовну бібліотеку для загального вжитку, але з неї давно вже користують ся (без всякої плати) члени Товариства.

Видавнича комісія випустила 13 книжок: 15 „Семья у звірів птиць та риб", переклад з В. Лункевича, П. Є.; 16. — „Морські огні" (Про маяки та житя на них) Бр. Сьогобочного; 17. — „Про пустині", Б. Грінченка; 18. — „На вовчому хуторі" — оповід. Д. Марковича; 19. — „Іван з Буджака; Шматок" — оповід. Д. Марковпча; 20. — „Забув. Щастя Пейсаха Лейдермана" — опов. М. Левицького; 21. — „Як годувати худобу" — В. Корольова; 22. — „За рідний край" (Про Жанну д'Арк) М. Загірньої; 23. — „Спартак" (Про римських невільників), переводка К.; 24. „Чернигівка", Еувальщина XVII в. М. Костомарова; 25 — Тарас Шевченко його житя та діла. С. Карремова; 26. Катальог рекомендованних книжок для сільського читаня, й 27. „Про Канаду".

Всі сі книжки добре ілюстровані й випущено їх в числі 65.000 примірників.

В біжучому році Товариство почало друкувати книжку В. Корольова „Українці в Америці" і має виготовлених до друку дві рукописи: „Про Гракхів" перекл. Треймана, та „Сагайдачного" Д. Мордовця, переклад Загірської. Окрім того „Просьвіта" замовила виготовити в недалекому часі такі книжки: „Про Українців в Галичині та на Буковині", „Про український театр", „Про українське письменство" та зробити переклад видатного твору Амічіса „Дневник школяра".

Артистична комісія в 1908 році впорядкувала одну виставу („Нора" З. Ібсена), оден великий концерт, присьвячений Т. Шевченкови, один народний концерт, та 4 літературно-вокальні вечерки, присьвячені М. Старицькому, Ів. Франкови, Б. Антоновичу та Ів. Котляревському. На всіх вечерках і Шевченковому сьвяті прочитано відповідні реферати.

Шкільно-лекційна комісія виявила в 1908 році надзвичайно енергічну діяльність. Вона впорядкувала 29 популярно-наукових лекцій по ріжних мійських авдіторіях. Лекції читались переважно з медицини та природознавства й супроводили ся сьвітлянними образами. В читаню лекцій брали участь лїкарі: М. Левицький, Ф. Лук'янов, М. Орловський, В. Корольов. О. Черняхівський, Мерижинський, Е. Черняхівський; професори Київської Політехніки: О. Качаловський, П. Холодний П. Щербина, О. Янїцкий. Тим часом по инших авдіторіях відбували ся народні читаня, на яких було прочитано кращі белєтристичні твори українських письменників. На сі лекції та читаня збирали ся сила народу з ріжних верств київського громадянства. Бачучи, яке велике значінє мають сї лекції і з боку просьвітного, і з боку національного, шкільно-лекційна комісія задумала організувати систематичні популярно-наукові курси, тоб-те покласти першу підвалину для українського народнього університета в Київі. З огляду на се вона добула вже дозвіл на прочитанє 56 відчитів з історії України, з української літератури, ґеольогії, хемії, природознавства та медицини. Для того-ж, щоб дати слухачам повнійшу демонстрацію прочитаного, шкільно-лекційна комісія заснувала окрему підкомісію, що має сама виробляти потрібні для сьвітлянних образів кліши.

Таким способом, Київська „Просьвіта" що-далі — виявляє все більш інтензивну діяльність на користь своєму народови, — хоча не слід забувати, що їй дуже й дуже часто доводить ся зазнавати всяких перешкод при здійсненю своїх завдань. І коли-б вона мала спроможність розвинути свою культурно-просьвітну діяльність ширше, то безперечно вона-б не спинила ся тільки на тому, що було зазначено вище. Перш за все вона-б звернула свою увагу на розбудженє національної сьвідомости по українських селах, засновувала-б українські народні школи, дбала-б про розвиток кооперативів (спілок) і т. п. І коли-б український народ на Вкраїні росийській мав більше своїх прав, то й київська „Просьвіта" мала-б уже не 560 членів а тисячі; і їй не доводило ся-б так часто терпіти з браку фондів до здійсненя своєї великої і корпстної для народу українського мети...

Але-ж поки-що умови нашого житя такі, що нам доводить ся тільки.... мріяти, що згодом „і у наше віконце засяє сонце!"...

Київ; Лютий, 1909 р.

В. Корольов.

G 48

УМОВЕ ВИЧЕРПАНЄ.

Як і усї инші части людського тіла, так навіть і мозок вичерпає ся і перестане працювати. В такім разї не можна про нїчо думати без нараженя ся на біль голови; не має ся тоді апетиту до їди ані охоти до праці, єсьте тоді якійсь сквашені і пригноблені. Все, чого в такім случаю потрібно, то тільки наплив сьвіжої і чистої крови до змученого і вичерпаного мозґу — а ми всї знаємо, що тільки і одиноко чиста кров може витворити ся з доброї, перетравленої їди. Чиста кров є наслїдком доброго травленя. Коли ваше травленє не в зовсїм в порядку, спробуйте Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина, найлїпший лїк на жолудок, на ослаблений мозок, на нервозність, лїнивство утроби, тупий впертий біль голови і на всї недуги, яких жерелом є недокладне травленє. По всїх другсторах.

JOSEPH TRINER,
616—622 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

SWOBODA

(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
Pubished every Thursday at
184 Hudson St., New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union of America.

Established 1893.

Rev. P. Poniatyshyn,
Superintendent,
411 Washington Ave.,
Elizabeth, N. J.

Anth. Curkowskyj, editor.
184 Hudson St., New York.

K Kirczow, manager.
184 Hudson St., New York.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"

часопись для руського народа в Америці і орган „Р. Н. Союза," виходить що тиждня в четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців...$2.00
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америці на 6 місяців.....$1.00

Оплучувати газету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтара або агента на експресовім офисі, пішліть нам бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
„SVOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телєфон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби єго адрес зміняти мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Січинський перед судом.

Надходячою весною тішать ся всі, старі й молоді. Ясний весняний день радує всіх. З весною родять ся надії в знеможених серцях на кращу долю, на ліпшу будучність. Всі живуть житем надією, лише найкрасший син руського народу сидить запертий в холодній, понурій тюрмі, дожидаючи засуду...

В четвер д. 1 го с. м. вивели його перед суд, щоби відчитати йому акт обжалованя, в якім домагають ся його смерти.

Його вже раз засуджено. Лава присяглих зложена в 12 членів польської суспільности одноголосно вислала його на шибеницю дня 30. червня 1908 р. Польська суспільність мабуть була вдоволена. Та найвисший трибунал у Відни відкинув засуд смерти і казав розслідити його психічний стан і переконати ся, чи може він за свій вчинок відповідати перед судом.

Лікарі психіятри др. Кольберґер і др. Серадзкий по кількох місячних дослідах сконстатували, що Січинський умислово здоровий, що ані перед тим ані спісля не був хорий на умі та що свій вчинок поповнив сьвідомо. На підставі сього оречення ц. к. прокураторія виготовила новий акт обжалованя. По довгих короводах визначено розправу на день 1-го цьвітня с. р.

Проти сього речинця розправи оборона внесла до львівської палати радної спротивленє, мотиноване тим, що від дня доручена акту обжалованя до дня розправи не минув приписаний законом 8 дневний речинець та що в хвилі, коли лава присяглих була вильосована, акт обжалованя не був ще правосильний. Палата радна се спротивленє відкинула і розправа таки почала ся у четвер.

Одначе оборона Січинського устами дра К. Левицького повторила своє спротивленє, застерігаючи собі на випадок відкиненя його жалобу неважности, трибунал по довшій нараді признав обороні слушність і розправу відложено.

Перед будинком суду пр ул. Баторого р Львові нагромадилось богато народу. Маса жандармерів, поліцістів кінних і пішних крутить ся по ул. Баторого з „урядовими" мінами. Публика малими гуртками напливає і тиснеть ся в усіх кінців.

Всі нетерпеливо ждуть початку розправи, а причина тої проволоки: спізнене судіїв присяглих. Тим панам не спішно; нема для них нїчо цікавого, а розправа без них не розпічнеть ся. По довгих ожиданях зібрались судії присяглі. Вильосовано суддів присяглих. Характеристикою для настрою, який панував між ними може послужити от сей факт, що один з суддів присяглих робив перед тим заходи о увільненє на день розправи через те тілько — мовляв, що „тшеба бендзе седїць пова пулноц, а то чловек одразу ве, як то ма биць."

По вильосованю суддів присяглах, між котрими не було ні одного Русина, впущено всіх на салю розправ.

Перебравши ся знова крізь масу поліціянтів ріжної ранґа, входимо на салю. Очі наші шукають за нам, за Мирославом Січинським. Він — той сам, такий самий, молодий... Ті самі гарні чисті риси лиця, той сам вигляд простий природний, без найменшої крихітки суму. Тільки рухом голови витаємо його, бо приступ до нього замкнений сторожею.

Він сидить, перед ним столик.

Є вже й лава присяглих. Самі вибрані!

Лави дневникарів переповнені. Рівнож лави для публики переповнені.

Розправа розпочинаєть ся відобранем ґенералїв від обжалованого та заприсяженем суддів.

Протоколянт починає вже голосно відчитувати польський (!) акт обжалованя, коли підніс ся обор. др. Кость Левицький і зажадав голосу. Забирає голос обронець др. К Левицький:

На підставі рішеня суду з 25 марта визначено розправу на нинїшний день. Проти сього рішеня внесла оборона іменем обжалованого спротивленє, 1) з уваги, що в сім випадку візване до головної розправи має бути доручене обжалованому під неважністю вісїм днїв наперед, чого не доповнено в сім випадку, та сим чином віднято обжалованому і його оборонї можливість до підготовленя справи; 2) з уваги, що в часї отвореня біжучої каденції суду присяглих віддане під обжалованє Івана Андрія Мирослава З ім. Січинського ще не було право сильне, супроти чого ся справа не може бути суджена в сій каденції суду присяглих без виразної згоди обжалованого.

Сьому спротивленю палата радна львівського ц. к. суду краєвого карного відмовила, тож іменем оборони ще раз тут вношу се спротивленє, вкладаю протест проти відбуваня розправи в нинїшнім дни та на випадок як би трибунал не прихилив ся до внесеня оборони, зголошую зажале не неважности.

Предс. Мілашевський звертаєть ся до обжалованого з запитом, чи годить ся на внесене оборони.

Обж. Січинський: Так е; годжу ся. Трибунал противив ся внесеню дра Костя Левицького, вкінци по три чверти години наради повернув трибунал на салю, а його предсїдатель рад. Мілашевський серед великого напруженя оголосив, що трибунал рішив відрочити розправу, з уваги на те, що обжалований заявив, що приступає до внесеня оборони.

Саля вачала звільна опорожнюватись. Дехто витаєть ся з Мирославом Січинським. Він волїв би був щоб розправа покінчила ся була нині.

Аж ось обступає його поліція, щоб забрати його назад в холодну тюрму; він ще з поміж них вихилюєть ся та усьміхненим лицем шле поклін своїм найдорожшим — матери й сестрам на салї.

В кінци ґенти поліції, а далї жандарми творять баґнетами шпалер в салї розправ на коритар, що веде до тюрми. Виведено його під доглядом трох тюремних доглядачів зараз до вязниці, де пересидить до нової розправи, яка відбудеть ся по Великодних сьватах.

Еще про наслїдки кризи.

Ми уже нераз, і то на підставі так державних як і приватних статистик вказували ми на наслїдки пануючої все еще — мимо навіть урядових заперечень — фінансової кріси. Одна статистика за другою говорила все тільки одно: збільшене ся нужди серед робітничих кляс.

Ми свого часу статистично доказали, що державні вязниці суть переповнені, і яка е сьому причина. Виказки інституцій добродїйности заявлають, що число потребуючих помочи зросло страшенно і в десятеро перевисшае фонди з яких їм можна давати поміч. Виказки тутешних посмертних запомогових товариств (говорить ся про анґлїйські товариства) показують, що в послїдних двох роках 10 процент усїх померших поповнило самовбійство по причинї цїлковитого браку средств до житя. Навіть число обезпечених в тутешній Equitable Life Insurance Co., де обезпечує ся маетна кляса людий, вказуе на 3 процент самовбійств з тої самої причини. Metropolitan Life Ins. Co., де обезпечують ся середні класи і заспбнїйші робітники виказуе 4 і пів процент самовбійств по причинї браку роб ти.

А тепер до сих усїх статистик прибуває еще одна, яка рівнож кидае ярке освітлене на шаліючі поміж масами робітників наслїдки кріви.

Після виказів число божевільних в державних і приватних заведенях стейту Ню Йорк виносило дня 1 го жовтня 1907 р. 29.093 голов; за рік (1908) се число зросло до 30.507, одже в один рік виказуе приріст 1414 людий, коли послїдних 10 лїт пересічний приріст виносив ледви 741 людий. Число божевільних в 1908 роцї е одже два рази так велике, як нормального року.

Вязниця, самовбійства, доми божевільних!... У них саїдно найбільше страшні наслїдки кріви, під якими прийшло ся стогнати робітничому населеню вільної золотої Америки, у них сей робітник найшов правдивий захист перед теперішним „добробутом"...

Повстане Індіянів в Оклягомі.

Послїдними днями широко розписували ся тутешні часописи про збройне повстане Індіянів в стейті Оклягома. На чолї зревольтованих станув ватажок прозваний „Шалений вуж." Загалом стануло під оружіем около 200 Індіянів з племени „Creek Indians"а причиною повстаня мало бути якесь непорозуміне поміж урядом а пів дикими муринами, яких хотїла арештувати поліція. Мурини ставили збройний опір і позискали поміч Індіянів. В пару годин по невдалім арешті згромадила ся на місци банда червоношкірих, які разом з муринами, узброені від стіп аж до голови рушили в поле. Небавом вислано проти них військо.

О скільки може було бачити з перебігу цілої справи, то арештоване муринів було для Індіянів лиш вижиданою приключкою, бо вони вже від місяців поробили усякі приготовленя.

„Creek" — Індіяни належать до рідкого типу диких людий, які мимо безпосереднього стиканя ся з цивілїзацією заховали свою дикість в цілій її наготї. Вони в засади противили ся усім зарядженям уряду, такаючим ся землї, положеної в поблизу замешкалої ними околиці. Ці урядові зарядженя відбирали їм свободу рухів і польованя а крім сего невдоволене Індіянів підюджували без впинно нїґри, маючі щоденно стачки з поліцією, та усякі індівідуа, виколїені та здеморалїзовані. Мимо того невдоволеня однак протягом послїдних 10 лїт Індіяни поводили ся зовсім мирно і відносили ся в повним довірем до зарядженъ уряду, який боронив їх перед забігами жадних майна, безсовісних спекулянтів землею. Ватажок племени „Шалений Вуж" був навіть в Вашинґтонї на інавґураційнім сьвятї Тафта і в всім не окавував ворожого настрою до „білих."

Дехто говорить, що де кілька політикерів бавило ся в ріжномавітві обіцянки і дурило Індіянів, що головно спричинило їх гнїв. Ці політикери для особистого інтересу силїбляли Індіянам, вмавляли в них силу і значіне, що так завернуло голову бідним дикунам, що вони аж хвати ли за оружіе. Навіть один з них мав вирост сказати Індіянам, що нехай вони остро, з рушницею в руці зажадають, а тоді зовсім певно дістануть усе. Ціль того зовсім ясна. Послідні нащадки вимираючого племени займають еще тепер, вузкі, визначені їм в ласки, резервації. На сих резерваціях не вільно білим поселяти ся, сеї землї забирати ані купувати. Викинути Індіянів силою в тої землї значило б наразити ся на пятно варварства перед цілим цивілїзованим сьвітом. І ось на се їх підбурює ся, дає ся в руки оружіе, щоб потом в „частою совістию" вислати проти них військо, вимордувати а головно, забрати їм землї „за кару" і зробити на тих землях добрий бизнес.

І тут лежить ціла тайна послідного повстаня Індіянів в Оклягомі.

Біл цлової тарифи принято.

Дня 10-го с. м. 217 голосами проти 161 принято біл (проект) нової цлової тарифи в палаті репрезентантів в Вашинґтонї. Принятє його означає передовсім страшний удар для нафтового тросту, позаяк нафту заміщено на лїстї товарів вільних від всякої цлової оплати. Підчас специяльного голосованя над справою оплати від нафти, голосувало за 323 а проти тілько 46. Сей вислід е незвичайно важний і сенат, наколи біл прийде на чергу до нього, буде мусїв ся з ним числити.

Коли залагоджено справу тросту нафтового і поріщено помістити нафту на лїстї артикулів вільних від оплати, віддано остаточно цілий біл під голосованє. Коли біл остаточно полагодить ся в палаті репрезентантів, віддасть ся його до сенату.

В принятім білю уже в палаті репрезентантів пороблено значні зміни. Каву, чай, невиправлені шкіри і нафгу поміщено на лїстї артикулів зовсім вільних від оплати. Цло від обуви знижено о половину як рівнож і цло від стали обтато о половину. Цло від ячменю підвисшено з 15 на 24 цнт. від бушля і т. д.

Принятий через палату репрезентантів біл відісланий вістане в понедїлок до сенату, якого фінансовий комітет уже досить далеко поступив в своїй праці над сею справою. Обради сенату над тарифовим білем почнуть ся в понедїлок і буде брати ся точка за точкою і рішати ся про її принятє або відкинене.

Що сенат поробить в сім білю значні зміни се зовсім ясно коли зважить ся, що ріжні обнижки в цлї, поробленї тепер палатою репрезентантів зменшають дохід держави о 55 мілїонів доларів річно. А тут тимчасом потрібно гроший на нові военні кораблї і на збільшене війска і на покрите дефіцитів з минувших лїт... Є одже надія, що таки сенат наложить цло, як не на всї, то хоч на деякі артикули увзглядненні палат ю репрезентантів.

Які і якого рода будуть ся зміни, на раз годї предвидїти, бо усе робить ся в великій тайні. Однак як ходять поголоски, що першою жертвою паде шкіра, на яку наложить ся цло. За сам підуть правдоподібно і инші „вільні" артикули, щоб залатати надшарпаний карман вуйка Сема.

В оборонї правди.

Вінніпеґ, дня 9. цьвіт. '09.

Хвальна Редакція „Свободи" звольте помістити декілька моїх замітох у відповідь добродїєви Ант. Стефановичеви, котрий в своїй дописи, поміщеній в ч. 12. згаданої часописи, безпідставно і небезінтересовно накидаєсь на „Канцелярію Міжнародну для справ адвокатських і нотаріальних старокраєвих і канадийських" в Вінніпеґу.

Що до першої части дописи сего добродія, в котрій стараєсь понижити в очах людий змагана одної партії в користь партії другої — не беру ся писати. Се е річ особистих поглядів.

В другій части своєї дописи сей д. А. С. в нечесний спосіб виступив проти особи П. Кіммля (Kimmla), поперекручував факти і назвав Канцелярію Міжнародну „норою," „в котрій нема ані адвоката ані нотара публичного" і т. п. — На се я відповім в сей спосіб: П. Кіммель, не „жидок" як виходить після виводу д. А. Стефановича

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

є Німец, інтеліґентний, знаний зі свого чесного характеру і спосібностий не лише в ширших кругах Німців та Анґлїків, але також у сьвідомих Русинів. (Здаесь, д. А. Стефановичеви потемніло в очах, коли є гадки, що наші люди, котрі залагоджують яку небудь справу в його канцелярії суть „темними.")

Що дотичить додатку до титулу „для справ адвокатських і нотаріяльних старокраевих", котрого д. А. С. своїм розумом не може понять, то скажу се, що я яко старокраевий правник з практикою адвокатською і нотаріяльною полагоджую сам, не як „інтерпретер" всякі справи правні, котрі в Галичині належать до круга ділавя адвокатів і нотарів. Проте ясно, що сей додаток є зовсім на місци а не „без правним"; впрочім д. А. С. мішає понятя, бо назвав нашу канцелярію „адвокатсько нотаріяльною", а в дійсности она є „Канцелярія Міжнародна для справ адвокатсько-нотаріяльних". Так отже д. А. С. промахнув ся зі своїми виводами, а притім і сам не вірив в правдивість своїх слів, бо не підписав ся своїм власним іменем, але ужив псевдонїму.

В. Пинянський.

Поступаючи після приняті засади: „audiatur et altera pars" — „належить выслухати і другу сторону," ми радо удїляємо місця д. В. Пинявському. З засягнених нами інформацій виходить, що д. А. Стефанович пушучи свою допись в 12 ім числї „Свободи" хиба зовсім не руководив ся обективностию в представленю річий, але навпаки, мав в тім тільки свої личні інтереси. Як таке поступоване назвати — лишаємо осудови читачів. Ми зі своєї сторони висказуємо жаль, що повірившн словам „натріота" оскорбили людину, в якої сборові станув д. Пинянський. На будуче заявляємо, що подібних статий не помістимо, хотяйби вони походили і від найбільше знаних патріотів...

Редакція.

НОВИНКИ.

КАЛЄНДАР.

Цьвітень

15	Ч.	Тита препод.
16	П.	Никити
17	С.	Іосифа пр.
18	Н.	2 Томина. Теод.
19	П.	Евтихія
20	В.	Георгія
21	С.	Келестина

— Звертаємо увагу Вп. читачів на відозву поміщену на сторонї 3-ій нинїшного числа.

— Дня 4-го с. м. принято в Вашингтонї взірцї на нові паперові гроші. Після нового пляну має устати дотеперішна ріжнородність в банкнотах тої самої вартости, а на се місце має завести ся цїлковита одноцїльність, через що публика — а особливо необзнакомлені з тутешними грішми емігранти — будуть могли лекше на них визнати ся. Тепер існує 19 ріжнородних взорів на паперових грошах з всілякими портретами на них. На нових-же гріш тої самої вартости буде міг мати лиш один і той самий портрет, і то портрет особи загально знаної. І так одно долярові ноти будуть украшені портретом Вашингтона, 2-долярові портретом Джеферзона, 5 дол. портретом Лїнкольна, 10 дол. портретом Клївланда, 20 дол. Джексона, 50-дол. Ґранта, 100 дол. Франкліна, 500 дол. С. P. Chase а 1000 дол. портретом А. Гамільтона. Ріжні кляси банкнотів крім сего будуть ріжнити ся від себе барвою і иньшими легко впадаючими в очи прикметами.

— Як нам доносить добр. Ф. Прийма з Algoma, W. Va. то кождий з Русинів, хто хотївби дістати роботу, то її легко найде в усїх майнах в W. Va. Пересїчний місячний заробок в тамошних майнах виносить від 25 до 30 долярів. Пейда місячна. З того коштує місячно борд 15—16 долярів.

— Після наспівших 14-го с. м. депеш з Константинополя Туреччина пережила опять революцію. Тим разом революція була звернена не проти султана — як попередна — але проти стоячої при кермі молодотурецької партії і скінчила ся цїлковитим її поваленєм. — Великий везир Гільмі паша, усї мінїстри і президент парляменту на жаданє двох зревольтованих полків, які стали панами ситуації, мусїли уступити зі своїх становищ. Про близші подробиці годї що сказати, позаяк турецький уряд перервав телеґрафічні полученя з Европою. Хто інтересує ся теперішними відносинами в Туреччинї, сей знає, що повалений власне уряд мав дуже мало що спільного з сим комітетом, який недавно завалив самодержавіє султана і ввів конституцию. Теперішні пани Туреччини се були по більшій части прихильники султана, які панували всевладно в Туреччинї, які не цофнули ся навіть перед найбільшим злочином, коли йшло о переведенє їхніх плянів. Зворот, який тепер наступив, спонукав заложенє турецької лїберальної партії, яка так само рішучо заступає ся за задержанєм конституції, як з другого боку з цїлою рішучистию виступає проти молодотурків.

— Дня 13-го с. м. навістила місто Рошестер Н. Й. страшна пожежа, якої жертвою впало до 50 домів. Сотки родин лишило ся без даху над головою і мусить проводити ночи під шатрами. Загально здїлана пожаром шкода виносить до пів мілїона долярів.

— Л. Мозека (?) є загально звісною красавицею в Manifold, маленькій замешкалій переважно через майнерів місцевости в Пенсильвенії. Шість майнерів, самі еміґран. залюбили ся нараз в красавици і предложили їй свої імена з заявою, що охотно з нею подїлять супружеське ярмо. Позаяк батькови пожаданої дівчини усїх шістьох майнерів було однаково любих за зятїв, тому він рішив ся справу розсудити по Соломонівськи: казав женихам льосувати. Се стало ся 12-го с. м. і один з майнерів іменем Шенцо витягнув найвисший жереб. Пятьох, менче щасливих так сим розлютила ся, що щасливця збили на квасне яблоко. Товариші його станули в оборонї і вивязала ся формальна війна. Блискали ножі, свистїли кулї і коли по скінченій битві зіставлено лїсту, то усї шість женихів находили ся на ній. Всї вони суть смертельно ранені без надії на вилїченє.

— Українська мова а школи в Росії. Сього року кінчить ся 6 лїтний реченець програми парохіяльних шкіл, заведених на пробу в Росії і з наказу учебного комітету при синоді почала ся оцїнка тих шкіл на місци. При камянецькім відділї подільської епископської шкільної ради зібрала ся також комісія в тій справі, зложена з повітового інспектора, трьох представників духовенства і 9 учителїв. Коли під нараду прийшла справа „обчученія родному язику", один з учителїв заявив, що рідною мовою на Поділю є мова українська і тому на нїй повинна вестись наука в школї. Инші члени комісії його піддержали, покликуючись на статистичні відомости про грамотність в українських і великоруських губерніях. Очевидно не обійшло ся без опозиції, бо деякі члени стали нарікати, як їх дїти будуть вчити ся в українських школах, коли дома у них балакають тільки по росийськи. Остаточно при голосованю 7 членів заявило ся за українською мовою, а 6 проти неї, і справа української мови упала, не маючи за собою потрібного числа голосів. Київське Слово, доносячи про се, зазначує, що за українською мовою голосували всї учителї, запрошені до комісії, з виїмком одної учительки Роснянки, випущеної недавно з ґімназії. Сей факт сьвідчить, наскільки ідея національної школи стала популярною серед учительства на Україні.

— Великий огонь повстав минувшого тижня в F. Worth, Tex. Майже цїла полуднева часть міста згоріла до тла. Шкода поверх три мілїони долярів, з чого мала часть була забезпечена. Поверх 500 родин без даху. Звідки огонь повстав, на разї не досліджено. А. Вала.

— Анґлїйска кооперація в минулім році. Минулого року розвивалась і ширилась анґлїйска кооперація також з таким самим величезним успіхом, як і перед тим. Тепер істнує в Анґлії: спілок 1443, членів в них 2,323.000, оборот 1.718,000.000 франків, зиск 275,000.000 франків. В те обчисленє не входять анґлїйська і шотляндска спілка для спільного закупна товарів До анґлїйскої спілки належить: спілок 1.139 оборот в нїх виносить 625,000.000 фр., зиск 14 мілїонів фр. Коло шотляндскої спілки ґрупуєсь спілок 287, оборот в них виносить 141 міл. фр., зиск 7,700.000 фр. Майже четверту часть всїх своїх товарів виробили спілки у своїх фабриках. У фабриках вироблено товарів на суму 334,000.000 франків.

— Знаний російський революціонер, І. Паврен є від 30 м. м. на волї. Перед пятнайпятьма місяцями арештовано його на жаданє російского уряду під претекстом, що він є звичайний злочинець. Справа переволїкала ся, бо заступники крівавого ката вишукували що дня нові претексти, хотячи конче дістати у свої руки ватажка „лїсних братів". Щоб до сеї цїли дійти, уряд російський заявив рішучо, що в Росії не було ніколи нїякої революції. Оборона Паврена доказала, що мотивами його вчинків не була жажда богатств, але жажда волї, що в Росії цїлий 1905 рік кипіла в надбалтійських провінціях завзята борба, та що підсудимого нїяк не можна уважати як звичайного злочинця, лиш як політичного проступника. На підставі того державний комісар відмовив Росії видачи Паврена, підносячи в своїй відмові дволичність царя, який, аби оправдати свої морди і вбійства, в Думі заявляє, що в краю панує революція, в Америї знова, аби дістати чоловіка у свої кіхті рішучо заперечує існованю революції. В сей спосіб вирвано з рук найкровожадньйшій бестії вже другу жертву: Рудовича а тепер Паврена.

— Білорусини Тарасови Шевченкови. Білоруська часопись „Наша Ніва", яка виходить у Вильнї, присьвятила в 11 ч. в дня 25. марця с. р. вступну статю памяти нашому славному Кобзареви і помістила його портрет. До тій статї слідує вірш, який ту дословно наводимо:

Памяці Шэвчэнкі.

Ад гасьцінца да гасьцінца,
Ад хаты да хаты
Звініць кобза украінцам
Аб вялікім сьвяту:

Уся чыста галасіста
Украйна маладая
Свайго „бацьку" ка зарысту,
Важна успамінае

Мейсца дау яку пашэсьне
Бедны і богаты;
Распеваюць яго песьні
„Гарубкі", „дівчаты".

Эй, бо песьня кобзарысты
Ад краю до краю,
Плыве вольна расхадзіста,
Перешкод ня знае!

Сам ен многа меу нядолі,
Крыуды, паніжэньня,
Ды не здрадзіу жэ ен волі,
Волі і сумленьня.

Дух збудзіу свайму народу
Сваім гучным словам,
Навучыу любіць свабоду,
Родны край і мову.

Яго „бацькам" ахрысьціла
Памятна Украйна.
Эх! і нам будзь бацькам мілым,
Украінцэ слауны!

Плывучи у даль, твая песьня
Гасьцінцам ня вузкім,
Нашла одгалас пачэсьне
У сэрцы беларускім!

— Блощиці Побєдоносцева. Російські дневники подають деякі подробиці з житя оберпрокуратора російського синода, Побєдоносцева. Дещо з сього цїкаве. Побєдоносцев виступав все проти хабарництва урядників, бо сам був урядником від стіп до голови, але все таки користав із всяких „добродійств", які приносить йому його становище. На своє приватне мешканє діставав цїлий дім в Петербурзї на Литейнім проспектї „съ ассигнованіемъ потребной на содержаніе (консервацію) этого дома суммы изъ спеціальныхъ средствъ синода". В буджетї синода на 1906 р. визначено на консервацію дому Побєдоносцева 25.478 рублїв. А цїкаво послухати, які там були видатки в сій сумі: пр. „на винищенє комашнї (блощиць і т. п.) в мешканю оберпрокуратора 800 рублїв, на направу меблїв 10.198 рублїв, на непредвиджені і дрібні видатки (сїрники і т. п.) 1.000 рублїв і т. д." Видно, страшно були розсїли ся блощиці у бідного оберпрокурора, коли тільки за оди рік видав на нищенє їх 800 рублїв. Мусїв бідака богато висипати на блощиці перського порошку та висьвітити за ними сїрників, а синод рублїв.

— Повінь на Поділю. З Тернополя доносять до „Дїла", що майже всї подільські ріки виляли наслїдком таяня величезної маси снігів, які впали були сеї зими. Комунікація між деякими місцевостями устала, дороги розмокли і не можна ними ні їхати ні йти. Поспішний поїзд зі Львова станув за Глубічком великим, коло Тернополя, бо вода підмулила зелїзничий шлях. Вислано йому на поміч льокомотиву з Тернополя. Коло Глубічка вода заляла пять фір, що їхали з дровами. Дороги до деяких сіл, головно до Залозець заляті водою. Тернопільські стави прибули о 1 метер високо і треба було отворити шлюзи, щоби вода не перервала комунікації з сусїдною Загробелею. З Підволочиск доносять, що вилив Збруч, затоплюючи великі простори. Як доносять з Озірної, вилила ріка Серет, наслїдком чого зелїзничі поїзди курсують поволи та осторожно.

— Золото в трупі. Один міщанин з Варшави відобрав собі житє, посваривши ся з своїм сином. А що він був досить богатий, тому кревні почали шукати за майном, але труди їх були даремні, бо гроший не було... Небавком потім повідомлено сина помершого, щоби він переніс тлінні останки свойого батька на инше місце, бо кладовище мають перероблювати. Длятого син удав ся на кладовище. Коли отворено домовину, побачено між кістьми розкладаючого ся тіла, золоті гроші.

Старий бідачиско, видко не хотїв, щоби гроші попали в руки родини, поликав їх перед смертю.

— Чи чоловік може бути дїдом для себе самого? — Може. Ось як один правник говорить про се: Я оженив ся з вдовою, яка мала дочку. Мій батько вдовець побачив ту дочку і оженив ся з нею, через що зістав моїм зятем, а та моя дочка заразом і моєю матерію. Моя жінка породила сина, котрий зістав цвагром мого батька, а моїм вуйком, як брат моєї тещі. Жінка мого батька мала сина, котрий був моїм братом і моїм внуком, бо був сином мого батька і моєї дочки. Отже моя жінка стала моєю бабкою, бо була матерю моєї тещі, а я знов став мужом та внуком моєї жінки, а як муж бабки став дїдом, був я отже дїдом сам для себе. — Неправдаж?

— Подаєсь до відомости інтересованим що мій адрес є такий:

Rev. M. Danilovitch
greek cath. priest,
Box 71
New Alexandria, Pa.
Bell 'Phone 10

— Уклінно прошу всїх своїх знакомих, або всїх тих, що коли небудь схотять зі мною переписуватись, щоб всї свої письма адресували так: Joseph Stetkewicz, 226 N. Franklin Str., Shamokin, Pa.

NEW YORK, N. Y. бр. сьв. Вол. від. 108 повідомляє своїх членів, що місячний мітинґ відбуде ся в суботу, дня 17-го с. м. о 7-ій год. веч. в гали під числом 167 E. 4-th str. Дуже важна справа до полагодженя.

К. Наконечний, секр.

ПОЗІР!!! ПОЗІР!!!

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює

Братство сьв. Володимира в Ню-Йорку відділ 108 „Р. Н. Союза"

в суботу дня 24-го цьвітня 1909 р. в Hanington Hall 214-216 East 2-nd Str. New York, N. Y.

Початок точно о годині 7:30 вечером.

Запрашає ся всїх чесних Русинів з Ню-Йорку і околиці на сей ВЕЛИКИЙ БАЛЬ, де молодші і старші зможуть до волї забавитись.

В перервах танців Тов. „Боян" відспіває кілька гарних пісень під проводом д. М. Гундича.

Галя простора і гарно уряджена.

Музика знаменита під управою д. Гуменюка.

Вступ від особи 25 центів.

За добру забаву ручить

Комітет.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в користь гр. катол. руської церкви сьв. Івана Хрестителя (дохід по пол. на церков і касу товар.)

устроює Товариство „Запорожська Сїч" дня 24-го цьвітня с. р. (в суботу) в гали „Просьвіти" на 7-ій улици в Pittsburg, Pa.

Початок о годині 4тій по пол.

Вступ по 50 цнт. і 25 цнт.

Запрашає ся усю молодіж руську так з Пітсбурґа як і околиції на сей баль як найсердечнїйше. За забаву ручить

14—15 Комітет.

НА ПРОДАЖ

фарма 100 акрова, земля чорна і урожайна, половина вичищена під оранє, решта гарний лїс. Дім, овочеві дерева, гарне положенє, близько Ню-Йорку.

Пишіть до:
Daniel Kudlik,
Colchester, Ct. 14-17

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Ф. Прийма, Algoma, W. Va. В сїй справі не можемо Вам дати ніяких вияснень ні порад. Про фарми в Тексасї ми не знаємо нїчо. — Руського сьвященника ні церкви в Т. поки що нема.

Вступайте до Союза!

„Союз" — одинока руско народна організація в Америці.

Принимає членів від 1 року до 40 лїт життя

Вступне після лїт.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

З разї смерти члена кляси „А" (цїле посмертне) $1000.00,
З разї смерти члена кляси „Б" половину посмертного $500.00
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" 400.00 дол.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б" 200.00 дол.
Посмертне за дїти від 15.00 до $300.00,
В разї утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Сли отець родини в шпиталї божевільних, Союз платить що року родинї $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Важне
для П. П. Секретарів Р. Н. Союза.

Повідомляю раз на все, що всї ґроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилає ся так: на money-order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касіера, посилає вряд з виказами до Голов. Секретаря. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касіера.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Читалисьте вже нову ґазету

ШЕРШЕНЬ?

G 49

Правда, яка цїкава і сьмішна? Образків повно, а чеше усїх ворогів Руси лаявзято, без страху...

4-те число „Шершеня" вийшло на сьвята, 5 те вийде 1-го мая і його дістануть тільки передплатники.

Навіть до рідного брата не прелетить „Шершень" без гроший. Тому спішіть ся і присилайте замовленя і гроші на таку адресу:

„SZERSZEN"
184 Hudson Street, New York, N. Y.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СПРАВИ „СОЮЗА".

Покровитель і почетний член Р. Н. Союза.

Їх Преосьвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський епископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балог,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсїдатель:
Дмитро Капітула
McAdoo, Pa.

Місто-предсїдателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсїдатель:
Федор Гут. Кульчицький
Pittsburg, Pa.

Касїр:
Алексїй Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Андрей Стефанович, Pittsburg, Pa
Алексїй Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чегін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія.
о. Д. Добротвор, 25 Chesnut Str. Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, Chicago, Ill.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 411 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Ант. Цурковський, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Менаджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля,
66 Hamilton Str., Holyoke, Mas.

Рух
в відділах Р. Н. Союза

CLEVELAND, O. бр. сьв. Михаїла від. 212 подає до відомостп, що мітинґ відбуде ся дня 18-го с. м. в домі Йоспфа Довaловського, позаяк церковна галя в той день є занята. Початок о 2-ій год. по пол. Д. Йос. Довaловський мешкає близько церкви сьв. Ів. Хрест. на Svovil улици. Дальші усї мітинґи будуть від тепер там завсїгди відбувати ся.

Й. Сенчина, секр.

NEW YORK, N. Y. Тов. „Просьвіта", від. 204 Р. Н. С. подає до відомости своїм членам, що місячний мітинґ відбуде ся дня 17-го цьвітня в гали під ч. 46 Ave. A. точно о 8-ій год. вечером. Кождий член Тов. мусить безусловно явити ся, позаяк суть дуже важні справи до залагодженя. Неявивші ся члени платять 50 ц. а урядники 1 дол. карп.

Йоспф Хомів предс.,
Ст. Чосник кас.,
В. Дзядів секр. рекорд.

FRANKLIN FURNACE, N. J. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 71 подає до відомости, що вибрано слїдуючий новий уряд: М. Олїйник пр., Ю. Шумський з пр., М. Саболь кас., Вас. Василишин скр. Ів. Махо і Ів. Секула доз. хорих. Адр. бр.: Vas. Vasylyshyn, Box 19, Franklin Furnace, N. J.

Вас. Василишин.

DONORA, PA. бр. сьв. Димитрія від. 157 подає до відомости що в місяцях цьвітню і маю принимає до братства за половину вступного. Мітинґи відбувають ся в кожду четверту неділю по першім в гали під церквою на 5-ій улици.

Ів. Цейко секр.

McKEESPORT, PA. Тов. „Запорожка Січ" від. 132. подає до відомости, що в місяцю Марцю і Цьвітни принимає членів без вступного.

Петро Пастерняк предс.,
Йосиф Шушереба секр.,
Дмитро Хоцїньский кас.

PERTH AMBOY, N. J. бр. сьв. О. Николая, від. 104. подає до відомости всїм своїм членам, що мітинґ з причини сьвят відбуде ся дня 17-го цьвітня (то є в суботу вечер). Просить ся всїх членів, аби на мітинґу вирівнали всї свої залеглости, бо котрий не вирівнає то буде виключений так з брацтва як і з Союза. Має полагодити ся дуже важна справа і тому всї мусять безусловно явити ся.

Н. Ваверчак пр.,
А. Кульчиньза секр.

NEW YORK, N. Y. Тов. „Запорож. Січ" повідомляє всїх женщин, що до товариства принимає ся женщин без вступного в місяцях: марцю, цьвітню і маю. Кожда женщина платить 25 цнт. місячно, а в разї хороби дістає з дол. бенефіту тижнево.

Мітинґи відбувають ся в гали Козачика 167 E. 4-th Str. N. Y.

С. Гладкий секр.

TAYLOR, PA. бр. сьв. О. Николая від. 92. подає отсим до відомости, що мітинґ кварт. відбуде ся в неділю, дня 18. цвітня. Просить ся усїх членів, явити ся бо суть важні справи до залагодженя. Хто не явить ся на тім мітинґу і не заплатить своїх залеглостий, буде викрислений.

Сенюк Йосиф секр.

ST. LOUIS, MO. бр. сьв. Володимира Великого від. 179. Р. Н. Союза подає до відомости що в неділю, дня 18. цьвітня с. р. відбуде ся річний мітинґ. На мітинґу мусить явитись без вимови кождий член, так місцевий як й провінціональний. Неявивший ся, підлягає 50 ц. кари а урядник 1 дол. Мітинґ відбуде ся сейчас по Службі Божій в церковній гали.

Вас. Колодїй. секр.

BOSTON, MASS. Українське тов. Т. Шевченка, від. 210 Р. Н. С. подає до відомости, що піврічний мітинґ відбуде ся дня 18. цьвітня 1909. під ч. 54 Cross Str. На тім мітинґу кождий член безусловно мусить ся явити, понеже суть важні справи до полагодженя. Справозданє за цїлий рік. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., урядник 1 дол. карп.

П. Кудрик предс.,
П. Ануляк секр.

BROOKLYN, N. Y. Товариство „Днїстер" від. 220 Р. Н. С. повідомляє, що півричний мітинґ відбуде ся 16. цьвітня, в пятницю вечером. Кождий член мусить явити ся безуслівно. Хто не явить ся і не вирівнає свого довгу, зістане викрислений з товариства і Р. Н. Союза. Буде принимати ся членів без вступного. Мітинґи відбувають ся в Greenpoint Palace Hall, 192 Greene St., Brooklyn.

Іван Зазуляк секр.

SCRANTON, PA. Уряд братський від. 123. Р. Н. С. подає членам тим, котрим лежить добро працюючого люду, і тим, котрим оно не лежить на серци, усїм патріотам-українцям, і непатріотам, до відомости, що місячний мітинґ братства відбуде ся в томину суботу то є 17-го цьвітня с. р. о годинї 7-ій вечером в гали Лукана на Пайн-Броку (де відбував ся давнїйше). Задля важних справ просить ся кождого особисто явити ся.

Петро Кирилюк секр.

Справозданє касове
„Рус. Нар. Союза" за місяць Лютий 1909 р.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	307	82
2	Mont Carmel, Pa.	61	10
3	Olyphant, Pa.	230	56
4	Jersey City, N. J.	86	96
5	Mt. Carmel, Pa.	75	00
6	Brownsville, Pa.	93	79
7	McAdoo, Pa.	160	78
8	Elmira, N. Y.	41	57
9	St. Clair, Pa.	90	10
10	Ansonia, Conn.	104	72
11	Waterbury, Conn.	30	00
12	Yonkers, N. Y.	78	46
13	Troy, N. Y.	24	57
14	St. Louis, Mo.	103	82
15	Buffalo, N. Y.	37	95
16	Lansford, Pa.	360	74
17	West Pawlet, Vt.	28	25
18	Seymour Conn.	30	00
19	Priceburg, Pa.	70	99
20	Jessup, Pa.	64	78
21	Mayfield, Pa.	15	00
22	Manown, Pa.	3	00
23	Homestead, Pa.	40	00
24	Shamokin, Pa.	17	57
25	Trauger, Pa.	49	64
26	Belle Vernon, Pa.	38	75
27	Glen Lyon, Pa.	52	99
28	Mahanoy Plane, Pa.	162	00
29	Rhone, Pa.	30	57
30	Breslau, Pa.	86	13
31	Eleanor, Pa.	38	50
32	Trauger, Pa.	57	28
33	Northampton, Pa	206	07
34	Old Forge, Pa.	22	25
35	Whitney, Pa.	46	70
36	Scottdale, Pa.	48	20
37	Chisholm, Minn.	45	82
38	Auburn, N. Y.	85	85
39	Syracuse, N. Y.	55	91
40	Scranton, Pa.	60	71
41	Westmoreland, Pa.	37	92
42	Passaic, N. J.	66	40
43	Simpson, Pa.	36	50
44	Mt. Carmel, Pa.	11	85
45	Philadelphia, Pa.	43	49
46	Plymouth, Pa.	158	82
47	Ambridge, Pa.	63	71
48	McKeesport, Pa.	111	20
49	Powhatan, W.Va.	20	25
50	Desloge, Mo.	10	00
51	Yatesboro, Pa.	40	50
52	Holyoke, Mass.	52	61
53	Pittsburg, Pa.	227	90
54	Terryville, Conn.	12	10
55	Carnegie, Pa.	81	78
56	Allegheny Pa.	45	57
57	Cohoes, N. Y.	21	17
58	Ramey, Pa.	95	69
59	Leinsering, Pa.	32	88
60	Baltimore, Md.	—	—
61	Dunlo, Pa.	86	50
62	Monessen, Pa.	93	86
63	Ford City, Pa.	72	97
64	Gradatim, Pa.	4	00
65	Elizabeth, N. J.	95	68
66	New York, N. Y.	41	42
67	Butler, Pa.	149	89
68	Ansonia, Conn.	14	57
69	New York, N. Y.	33	56
70	Jersey City, N. J.	91	35
71	Franklin Furnace N. J.	25	00
72	Alden Sta., Pa.	71	28
73	Providence, R. I.	16	49
74	Granville, N. Y.	15	00
75	Mt. Carmel, Pa.	25	00
76	Newark, N. J.	26	15
77	Yorkville, O.	20	64
78	Minersville, Pa.	173	14
79	Meyersdale, Pa.	22	57
80	Pleasant Valley, Pa.	65	20
81	Baltimore, Md,	19	00
82	New Alexandria, Pa.	129	07
83	Carnegie, Pa.	8	99
84	Canonsburg, Pa.	55	00
85	Hazleton, Pa.	143	46
86	Olyphant, Pa.	64	04
87	Lancaster, N. Y.	18	57
88	Cross Fork, Pa.	11	42
89	Simpson, Pa.	18	00
90	Centralia, Pa.	24	57
91	McKees Rocks, Pa.	75	87
92	Taylor, Pa.	110	09
93	Newburgh, O.	18	00
94	New Britain, Con.	47	55
95	Beavers Meadows Pa.	57	70
96	Pittsburg, Pa.	67	51
97	Marion Heights, Pa.	13	57
98	Shenandoah, Pa.	31	14
99	Wilkes Barre Pa.	92	02
100	McKeesport, Pa.	26	48
101	Canonsburg, Pa.	6	13
102	Cleveland, O.	68	95
103	Export, Pa.	12	00
104	Perth Amboy, N. J.	105	97
105	Nicetown, Pa.	16	63
106	Chicago, Ill.	103	01
107	Sayre, Pa.	49	52
108	New York, N. Y.	66	83
109	Ellsworth, Pa.	33	64
110	Leetsdale, Pa.	29	00
111	Allegheny, Pa.	11	13
112	Newark, N. J.	9	23
113	New Florence, Pa.	30	04
114	Dunmore, Pa.	39	00
115	New Philadelphia Pa.	31	00
116	Chisholm, Minn.	14	38
117	New York, N. Y.	36	50
118	Pittsburg, Pa.	13	45
119	Latrobe, Pa.	37	00
120	Spangler, Pa.	53	92
121	Trenton, N. J.	147	11
122	Trenton, N. J.	56	49
123	Scranton, Pa.	185	60
124	Ormrod, Pa.	37	86
125	Chicago, Ill.	—	—
126	Beaver Dale, Pa.	37	00
127	Buffalo, N. Y.	15	00
128	Lorain, O.	14	57
129	Sykesville, Pa.	52	39
130	Pittsburg, Pa.	19	85
131	Buffalo, N. Y.	4	00
132	McKeesport, Pa.	41	60
133	Newark, N. J.	20	19
134	Ernest, Pa.	32	35
135	Smoke Run, Pa.	134	35
136	Carnegie, Pa.	23	57
137	West Seneca, NY.	10	00
138	Philadelphia, Pa.	9	42
139	Oil City, Pa.	27	00
140	Youngstown, O.	42	60
141	Little Falls, N. Y.	13	59
142	Elisabeth, N. J.	34	01
143	Windber, Pa.	59	17
144	New York, N. Y.	27	78
145	Altoona, Pa.	20	00
146	McKees Rocks, Pa.	25	00
147	Allentown, Pa.	45	18
148	California, Pa.	22	53
149	West Seneca N. Y.	19	00
150	Irwona, Pa.	5	00
151	Allentown, Pa.	5	13
152	Homestead, Pa.	42	00
153	Berwick, Pa.	16	71
154	Dunmore, Pa.	33	39
155	Perth Amboy, N. J.	19	70
156	Sheffield, Pa.	22	00
157	Donora, Pa.	40	71
158	New Kensington, Pa.	31	23
159	Herkimer, N. Y.	26	08
160	Jamaica, N. Y.	21	42
161	Tower City, Pa.	26	25
162	Scranton, Pa.	51	19
163	Edmonton, Alta., Can.	22	14
164	North Hadley, Mass.	16	85
165	Chicago, Ill.	52	02
166	Barnesboro, Pa.	48	00
167	Cumbola, Pa.	22	21
168	Perth Amboy, N. J.	15	90
169	Scranton, Pa.	32	21
170	Chauncey, Pa.	11	90
171	Pittsburg, Pa.	—	—
172	Saltsburg, Pa.	8	00
173	Cleveland, O.	21	14
174	Oxford Furnace, N. J.	32	00
175	Detroit, Mich.	6	96
176	New Burgh, N. Y.	12	85
177	Vegreville, Alta., Can.	14	03
178	Manchester, N. H.	15	70
179	St. Louis, Mo.	39	57
180	Scarbo, W. Va.	13	00
182	Dixonville, Pa.	24	56
183	Sunderland Mass.	18	98
184	Whiting, Ind.	38	00
185	Hazleton, Pa.	68	58
186	McAdoo, Pa.	32	00
187	Ford City, Pa.	14	13
188	Ginter, Pa.	24	38
189	South Fork, Pa.	38	07
190	Newark, N. J.	41	87
191	Troy, N. Y.	42	35
192	Herkimer, N. Y.	19	27
193	Red Star, W. Va.	10	25
194	Minneapolis, Min.	12	70
195	Peckskill, N. Y.	15	57
196	Whiting, Ind.	44	14
197	Swoyers, Pa.	36	71
198	Port Jerwis, N. Y.	44	40
199	Whiting, Ind.	25	63
201	Whippany, N. J.	14	57
202	Auburn, N. Y.	35	03
203	Brooklyn, N. Y.	30	36
204	New York, N. Y.	17	56
205	Emerald, Pa.	39	35
206	Ambridge, Pa.	8	00
207	Jeanetle, Pa.	57	12
208	Kingston, Pa.	52	85
209	Carteret, N. J.	63	10
210	Boston, Mass.	39	64
211	Stapleton, N. J.	18	51
212	Cleveland, O.	20	35
213	Bayonne, N. J.	21	36
214	McKees Rocks Pa	42	76
215	West Rutland, Vt	48	00
216	Hazleton, Pa.	37	00
217	Rochester, N. Y.	31	92
218	Santiago, Pa.	14	00
219	Keokee, Va.	16	71
220	Brooklyn, N. Y.	23	20
221	Chicago, Ill.	42	58
222	Mahanoy City, Pa	63	50
223	Port Buckley, Pa.	38	72
224	Belle Valley, O.	22	15
225	Desloge, Mo.	29	90
226	Hammond, Ind.	21	30
227	Derry, Pa.	20	45
228	St. Clair, Pa	19	09
229	Scranton, Pa.	96	09
230	Monessen, Pa.	22	68
231	Scranton, Pa.	43	42
232	Hazleton, Pa.	36	00
233	Passaic, N. J.	70	97
234	Elizabethport, NJ	56	55
235	Rossford, O.	38	65
236	Ambridge, Pa.	40	62
237	Chester, Pa.	30	90
238	New Alexandria, Pa.	16	50
239	Philadelphia, Pa.	41	80
240	Portage, Pa.	32	35
241	Newark, N. J.	27	00
242	Harpersville, Pa.	40	20

Прихід за Лютий 1909 есть $11.278.32

РОЗХІД.

Посмертне по бл. п.:

Ілько Мруцкий, Auburn, N. Y.	1000.00
Михаїл К вач, Eleanor P..	1000.00
Павло Середницкий, Carnegie, Pa.	500.00
Гриць Фик, West Pawlet, Vt.	1.400.00
Павло Хомкович, Ausonia, Conn.	500.00
Юліянні Гула, Northampton, Pa.	400.00

Сирітська часть по:

Іосиф Метеній, Trenton, N. J.	800.00
Михаїл Горвад, Latrobe, Pa.	251.50

Запомога для

Гриць Козак, Port Jerwis, N. Y.	1000.00
Василь Скородинський, Perth Amboy, N. J.	250.00
Петро Гриців, Loquin, Pa.	1000.00
Орган Р. Н. Союза	1088.90
Платня Голов Урядників Р. Н. С.	190.00
Відзнаки Р. Н. Союза	800.00
Заводавок на Грамоти	250.00
Нагорода організаторів	192.72
Адміністрація Р. Н. Союза	243.20
Розхід за Лютий с. р. есть	10866.32

Зіставленє:

Прихід за Лютий с. р. есть	11.278.32
Готівки з кінцем Січня с. р. остало	41 646.74
Разом прихід есть	52.925 06
Розхід за Лютий есть	10 866.32
Готівка з кінцем Лютого есть	42.058 74

З того:

Сирітський Фонд виносить	25.070.25
Резервовий Фонд	6 098.37
Народний Фонд	1 928.05
Фонд Бідних	2.608.05
Розпорядимий Фонд	6.354 02
Разом	42.058.74

Дм. Капітула, гол. предсід.
А. Шаршонь, гол. касїр. *С. Ядловский, гол. секр.*

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошуковання знакомих, оголошеня балів, представлень, сходин і т. п. друкуємо в „Свободї" по цїнї одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ОГОЛОШЕНЄ.

В Perth Amboy, N. J. в гр. кат. церкви Успенія Пр. Богор. відбудеть ся дня 31. цьвітня о 7. г. веч. представленє магічними образками Житя Ісуса Христа, Пречист. Дїви Марії і сьв. Ап. Петра.

Вступ для старших 25 ц.
Вступ для дїтей 15 ц.
Церковний комітет. —11

ЗАПРОШЕНЄ.

Заходом членів сьпівацкого товариства „Родина" відбудеть ся в церковній салї в Шамокін, Па. дня 18. цьвітня б. р. (в провідну неділю) вистава триактової комедії Григорія Григорієвича „На добродїйні цїли". Перед представленєм і в антрактах сьпівати-ме народні пісні дїточий, триголосовий хор, а крім того будуть ще скрипкові дуети і деклямації. — Початок о год. 8-ій вечер. — Білєти для старших по 50 цнт. і по 35 цнт.; для дїтий по 10 цнт. Весь дохід призначуєть ся на місцеву руську сьвятиню. — Всїх місцевих і дооколичних Русинів запрошує щиро

13—14 Комітет.

ПО АНҐЛІЙСЬКИ

хто хоче навчити ся без помочи учителя і то найлекшою методою, нехай пришле марку на відповідь а я сему пришлю пробну лєкцію в польській мові і всякі близші інформації. Br. Zelski, Vanderbilt Building, Suite 301, New York, N. Y. 14-17

ТОВАРИШКИ ЖИТЯ

дівчини від 15 до 30 лїт, Русинки — Українки, гарної, хотяйби і без маєтку глядає 28-лїтний молодець з 1000 дол. готівки і властитель 5 моргів в старім краю. Інтересовані зволять прислати фотографію до:

Marko Felyszyn,
319 E. Houston Str.,
New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ

по причинї виїзду до старого краю „Window Cleaning Co.". Близше в редакції „Свободи."

ПОТРЕБУЮ

чоловіка жонатого, до працї на фармі в Верджинії. Прошу подати вік свій, жени і дїтий чи робили ви в Америці на фармі і де та яку жадаєте плату. Голосячі ся мусять уміти орати, ходити коло коний, скотини і взагалї розуміти фармерску роботу.

Jno. J. Ardan,
Penrith, Va. -12
Cumberland Co.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроюють злучені Братства: сьв. Андрея Пер. від. Р. Н. Союза 66 і Сестрпч. сьв. Ольги (з гори міста), в суботу, дня 1-го мая 1909 в Болевард гали, ч. 1341 Ave. A., поміж 71 і 72 улицею в Ню-Йорку. Початок о годинї 7-ій вечером. Музика перворядна. Вступ лише 25 цнт. Буфет у власнім заряді. На сей баль запрашаємо всїх доокресних Русинів і Русинок з міста Ню-Йорк і околиці, а тим більше, що дохід з сего балю призначений на фонд школи (в горі міста) Ню-Йорку. За добру забаву і сьвіжі напитки ручить:

Балевий комітет.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Справоданє касове Руск. Молод. Союза
за місяць Лютий 1909 р.

Від	Місцевість	$	ц
1	Shamokin, Pa.	9	75
2	Mt. Carmel, Pa.		50
3	Olyphant, Pa.	6	75
4	Jersey City, N. J.	5	70
5	Mt. Carmel, Pa.	2	00
7	McAdoo, Pa.	6	45
8	Elmira, N. Y.	8	55
9	St. Clair, Pa.	5	25
10	Ansonia, Conn.	8	35
11	WaterburyConn.	2	25
12	Yonkers, N. Y.	1	50
14	St. Louis, Mo.	6	20
16	Lansford, Pa.	7	10
18	Seymour, Conn.	3	80
19	Priceburg, Pa.	10	69
20	Jessup, Pa.	2	25
21	Mayfield, Pa.	1	00
24	Shamokin, Pa.		48
25	Trauger, Pa.	1	00
26	Belle Vernon, Pa.		50
27	Glen Lyon, Pa.	9	75
28	Mahanoy Plane, Pa.	4	00
29	Rhone, Pa.	4	75
30	Breslau, Pa.	3	50
33	NorthamptonPa	28	70
35	Whitney, Pa.	1	00
36	Scottdale, Pa.	3	85
37	Chisholm, Minn.	3	50
38	Auburn, N. Y.	2	75
39	Syracuse, N. Y.	1	00
40	Scranton, Pa.	1	75
42	Passaic, N. J.	12	85
43	Simpson, Pa.	2	75
45	Philadelphia, Pa	2	50
46	Plymouth, Pa.	9	00
47	Ambridge, Pa.	1	75
48	McKeesport, Pa.	1	25
53	Pittsburg, Pa.	10	95
55	Carnegie, Pa.	2	00
56	Allegheny, Pa.		75
58	Ramey, Pa.	5	00
59	Leinsering, Pa.		25
61	Dunlo, Pa.		50
62	Monessen, Pa.	4	05
63	Ford City, Pa.	2	50
65	Elizabeth, N. J.	3	00
67	Butler, Pa.	2	50
68	Ansonia, Conn.	2	00
69	New York, N. Y.		25
70	Jersey City, N. J.	2	65
72	Alden Sta, Pa.	6	45
73	Providence, R. I.		75
81	Baltimore, M. D.	1	98
82	NewAlexand.,Pa	5	75
83	Carnegie, Pa.		25
85	Hazleton, Pa.	3	50
86	Olyphant, Pa.	1	00
87	Lancaster, N. Y.	2	15
88	Cross Fork, Pa.	2	00
89	McKeesRocks Pa		25
90	Centralia, Pa.		25
94	NewBritain Conn		25
96	Pittsburg, Pa.	4	25
97	Marion Heights, Pa.		75
98	Shenandoah, Pa	2	75
99	Wilkes-Barre, Pa	2	25
102	Cleveland, O.		50
105	Nicetown, Pa.		75
106	Chicago, Ill.	1	00
107	Sayre, Pa.	3	25
108	New York, N. Y.	1	25
109	Ellsworth, Pa.		50
112	New York, N. Y.		25
116	Chisholm, Minn.		25
117	New York, N. Y.		25
120	Spangler, Pa.	3	00
121	Trenton, N. J.	15	95
123	Scranton, Pa.	4	25
126	Beaverdale, Pa.	1	00
127	Buffalo, N. Y.		25
128	Lorain, O.	1	00
129	Sykesville, Pa.	4	50
130	Pittsburg, Pa.	1	00
132	McKeesport, Pa.	1	00
134	Ernest, Pa.	2	00
136	Carnegie, Pa.		43
140	Youngstown, O.	1	00
144	New York, N. Y.	2	50
147	Allentown, Pa.	4	00
157	Donora, Pa.	1	50
169	Scranton, Pa.		25
179	St. Louis, Mo.	1	25
188	Ginter, Pa.	1	00
197	Swoyers, Pa.		75
201	Whippany, N. J.	1	00
213	Bayonne, N. J.	1	13
219	Keokee, Va.		50
220	Brooklyn, N. Y.		75
222	MahanoyCity Pa	2 3	10 50
229	Scranton, Pa.	4	50
232	Hazleton, Pa.		75

Зіставленє.

Прихід за Лютий єсть	324 56
Готівка з кінцем місяця Січня с. р. була	3 231.59
Разом прихід єсть	3.556.15

Розхід за Лютий:

Посм. по Марії Хома, Ансонія Conn.	17 00
Платня секретарів	10 00
Разом	27 00

Зіставленє

Прихід	3 556 15
Розхід	27 00
Готівка з кінцем Лютого с. р. остає	3 529 15

Дм. Каптула, предс
А. Шаршон, касиер.
С. Ядловский, фін. контр.

КОНКУРС.

Греко-католицька церковна рада шукає дяко-учителя під слідуючими услівями: 1) Має бути дипльомований дяко-учитель, походячий з Угорщини, 2) Вест школу у науку в школі і учити а) катехизм і бібілію, б) церковного сьпіву в) читати і писати так руськими як і латинськими буквами г) рахунків д) географії і історії — під дозором духовника і церковної ради. Платня від кождої дитини по 25 центів місячно. 3) Має бути ревним греко-католиком і доброго характеру. 4) Платня: а) місячно 40.00 дол. б) за дві угорські Служби Божі 4.00 д. в) коли схоче чистити церков і дзвонити — місячно 5.00 дол 5) Школа звичайна.

Голосити ся у місцевого сьвященника з залученєм дипльома і сьвідоцтва від тих сьвященників, під котрими кандидат служив як дяко-учитель.

о. Валентій Балог,
Box 191,
Whiting, Ind.

Хочете добру річ набути і при тім дешево, удайте ся за повищу адресу. Пришліть їм польсько-руський образковий каталь г і заплатіть марку за 2 цент.

Адрес:

ANIELA ORZECH
Sulyvan Court, New York City.

Папері листові з образками — представляючі: Б. Хмельницького, І. Франка, Н. Лисенка Т. Шевченка.

25 штук 50 цнт.
SVOBODA
184 Hudson Str., New York

Пігулки „Добре здоровлє."

Еслись підупав на здоровлю тому, що твій жолудок не травить відповідно, печінка не дїлає належито а твоя кров не чиста і не здорова; если чуеш ся знесиленим, зденервованим, неохочим до жита і не спосібним до праці; если біль голови, безсонність і т. п. дають ся тобі добре в знаки; тогди знай, що причина сего, то нагромажденє труючих газів в твоїй крови, котрих ти мусиш позбути ся як найскорше, если хочеш бути опять здоровий. А на се одинока рада зажівати пігулки „Добре здоровлє." котрі вже вилічили тисячі людей. Ціна фляшочки 75 цент.

Sachs Pharmacal Laboratory,
335 William Ave.,
11—17 Brooklyn, N. Y.

Передплата на рік 1909.

Українське Бжільництво

Виходить що-місяця книжками до півтора арнуша, з малюнкам.

„Українське Бжільництво" — орган українських пасічників і служить потребам бжільництва на Україні

В журналї пишуть: Є Архипенко, Н. Безпалов, К. Горбачев, М. Дернов, Ган. Ємченова, В. Ильїнський, І. Корабльов, проф. В. Кулагин, свящ. о. І. Лахно свящ. о. М. Михалевич, Ф. Немоловський, А. Свиренко, П. Снижневський, О. Степовик, Ю. Фисун.

Хто заплатить гр по за цїлий рік, одержить дармо додаток:

„Щоденник Пасїчника" на 20 днїв.

Се записна книжка, що неодмінно потрібна кожному пасїчникови.

Ціна на рік 2 дол. з пересилкою.

Гроші надсилати: Київ журнал „Українське Бжільництво."

Редактор-видавець Є. Архипенко.

Приймаєть ся передплата на новий популярний що місячний літературно-науково-громадський і економічний журнал:

„УКРАЇНСЬКА ХАТА"

Журнал призначаєть ся для широких верств українського громадянства. Містити-ме твори з красного письменства науки і мистецтва; статї: історичні, публіцистичні, критичні, сїльськогосподарські та екномічні; звідомленя про діяльність українських наукових і культурно-просьвітних товариств.

Мета журналу — розбуджене національної сьвідомости серед нашого суспільства і розвиток рідного письменства, культури, і штуки.

Крім орігінальних праць, друкувати-муть ся переклади і огляди инших літератур, а також містимуть ся портрети і малюнки.

Ціна на рік з пересилкою: 2 дол.

Адреса редакції: Київ, Гоголївська, 8.

Редактор-Видавець
Павло Богацький.

Користна праця для кождого!

Пошукуємо чесних людий до розповсюдненя нашого краєвого тютюну за добрим винагородженем. Ся праця есть дуже поплатна і легка для кождого Русина. В кождій місцевости знаходить ся много робітників, котріб хотїли також тютюну, який курили у своїй вітчині. Отже ми кождому даємо до розпродажи власне такий тютюн і його працю коло розпродажи совістно винагородимо. Маємо тютюн росийський і австрийський.

Хто зголосить ся до нас, дістане разом з інформаціями і несподіванку, яку всї будуть йому завидувати.

Пишіть сейчас по близші інформації і прібки тютюну, котрі висилаємо даром — залучаючи 2 п. марку на пересилку — до

Russian Tobacco Co.
132 Nassau St., Room 301, Dept. 8,
New York, N. Y. 9 1

Книжки

які можна дістати вскладї книжок „Свободи":

	цнт.
Америка	15
Ангел та пустельник і т. і.	15
Борба кляс і чому бобітники організують ся	15
В Старім і Новім краю	25
Гріхи міліонерів і т. п. С. 7.	15
Дещо з історії православної місії в Америці	10
Дещо про звірята	30
Дві левади і т. п. С. 5.	15
Дорога любови, то Божа дорога, С. 6.	15
Емігрант	15
Жовнїр	10
Журавлї	10
Житє, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах	15
Земельне питанє	15
Зуб за зуб	10
Історія Руси з образками	10
Капітал і праця	15
Книжка рахункова	50
Казка про Жидів	15
Многострадальний народ, огляд історії українського народу	20
Навернений Грішник	20
Народний рух австро-угорських Русинів	15
Новий Завіт	$2
Образки і загадки	10
Оповіданя	15
Про відступників від рос. православія	10
Про нутро землї	25
Підземні скарби	25
Покуса	10
Псалтир	$1
Розмова Поляка з Русином	10
Смерть	10
Стародавні казки та оповіданя	15
Степові люде	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітнича драма	15
Товариска ворожка	15
Унія в Америці	20
Хто з чого жиє	15
Які то є люди на землї, з 20 образками	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Руско-англійский тлумач	60
Польско-англійский тлумач	60

Молитвенники в красній оправі.

Бог Надежда моя	$2 50
Хлїб Душі	2.50
Druh Duszi	1.50
Druh Duszi (з звич. опр.)	.75
Молитвенник малий	1.50
Вінець	1 50
Зборник	2.30

Також можна дістати:

Книжочки колєкторські церковні	10
Книжочки Братскі	10
Метрики хрещеня	3
Метрики шлюбні	3
Метрики смерти	3
Помяник померших душ	10

Пишіть на адресу:

Swoboda,
184 Hudson Str., New York, N. Y.

Бібліотека для аматорських театрів!

Щоби хоч в части підпомочи охочих до аматорських вистав, постарались ся о слїдуючі театральні штуки:

(Дальше)

Верховинці, драма в 3 актах	20 цт.
Не кленi, образ з житя народа в 1 актї	20 цт.
Не удалось, сценічний образок у 3 діях	5 цт.
Ніч Вифлеємска, ораторія сценічна в 4 актах	20 цт.
Ніч Вифлеємска, музика до сьпівів	70 цт.
Пан писар, штука в 3 актах	20 цт.
Перше повмирали, а потім повінчались, комедія в 2 діях	30 цт.
Піймав облизня, жарт на 1 дію	15 цт.
Подорож св. Миколая, драматична гра	10 цт.
Порадник для аматорських театрів	20 цт.

(Дальше буде).

Для драматичних кружків, если беруть тілько книжок, скілько роль припадає в штуцї, даємо значний опуст, так, що їм не виплатить ся ролї переписувати.

Замовленя і гроші посилайте на адресу:

RUSKA KNYHARNIA, 404 Broadway, SCRANTON, PA.

EMIL BACHMAN
BADGES, FLAGS, BANNERS & CAPS
580 SOUTH CENTER AVE.
CHICAGO

Найбільша чесько-словенська і християнська фірма
прапори, тузинки, братські відзнаки, шапки
та усї річи потрібні для братств в Америці
ЕМІЛЬ БАХМАН
580 So Centre Ave., Chicago, Ill.
Пишіть по наш великий, 60 сторін численний каталог, в якім містить ся також сотки похвальних листів від всїх словенських братств в Америці. Пишіть до нас по словенськи або по руськи — як хто умїє. Знаємо по руськи читати але відповідати будемо по словенськи. 50—

Свій до свого!

Нумо Браття! Свій до свого!
До Мамоша! Всї до одного!
Чужих усїх поминайте,
Тільки свого підпирайте
Мамоша Русин справедливий,
А в бізнесї все уштивий —
Хто-же хоче більше знати,
Прошу прийти й переконатись.
Горівки найлучші має,
Бо злих зовсім не тримає
И так віску, комовицю,
Для всїх добру сливовицю
Арак, коняк, рум, паленка
І кминківка солоденька;
Вина рівнож всї хорошї
І то за дешеві гроші
Пиво сьвіже і холодне —
Лучше бути вже не годне.
Є цигара, щ б курити
Лиш у него тра купити.
Тому Браття, памятайте,
Та до нього завертайте,
А ті, що з контрів приїжджають
Най сей адрес памятають:

Trof. Manrosh,
110 Morris str.,
Jersey City, N. J.

Капітал $100.000.00
Надвижка $633,431.51
Ціле майно $4,327.853.05

German Savings & Deposit Bank

на розї 14-ої і Carson улиці, South Side,

Pittsburg, Pa.

є загально знаний, як один з найлутше проваджених Банків в Пенсильванії, що вповнї ствердили і державні контрольори. Щадіть отже і складайте гроші на % тільки в тім Банку як одним з найпевнїйших. Висилаючи гроші платите від пересилки ціни почтові. Шифкарти на всї лінії II. і III. кл. Справи військові, нотаріальні і судові залагоджуємо скоро.

Й. Е. Рот, президент,
Й. Е. Ерни від екзекутиви,
А. П. Міллєр касієр,
Ал. Бучак ур. банку.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa

Можна его бачити в офісї від 8 ої до 10-ої год. рано, від 2 ої до 4-ої попол., від 7 ої до 10-ої вечер.
Old P'hone 1269—B

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБІТНИКІВ!
ВАЖНЕ ДЛЯ ДІВЧАТ!

Безплатне Руске Бюро Працї ім. сьв. Рафаіла, 339 East 20th Street, New York (близько руской грек. кат. церкви сьв. Юрія) межи 1 а 2 евнею вишукує роботу для мущин і желщин, і удїляє информацій та поради емігрантам.

Просимо всїх, що знають про яку роботу на своїм плейзї для мущин, або дівчат, донести про се під слїдуючою адресою:

ST. RAPHAELS RUTHENIAN FREE EMPLOYMENT BUREAU
339 East 20th St., New York

УЖЕ ВИЙШЛО ТРЕТЕ ЧИСЛО
10 II церковної ґазети
„ДУШПАСТИР"

Се є дуже красна і поучаюча ґазета. Подає відомости церковні і сьвітські. Містить також гарні образки і сьмішні оповіданя.

Річна передплата виносить тілько 1.25 д G 50

Трете число вийде два рази більше і буде богато іллюстроване. Замавляйте чимскорше, бо трете число вишле ся вже лише самим передплатникам.

Передплату просить ся посилати на адрес: Rev. Alex Ulitsky, 76 Grand Str. Jersey City, N. J.

Дописи і письма до друку належить засилати на руки редактора: Rev. P. Poniatyshyn, 411 Washington Ave, Elizabeth, N. J.

ВИРОБИ БРАЦКІ

шапкі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

Ціни і пробки на ваше дарове

Можете писати до нас по руски, словенськи або польски.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH. PA

Одинокий руский адвокат і нотар на цілу Америку
Доктор прав
ЮЛІЯН ЧУПКА
Конзулярний комісар.
Полагоджує всї справи в Галичині. Процеса спадкові і грунтові. Відбере гроші від довжників. Справи військові. Споряджує контракти, повномочія і всї иншї документи. Перепровадже інтабуляції і всї вписи гіпотечні. 2—
3 N. Main Str. WILKES BARRE, PA.
Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, LL. D.
P. O Box 372. WILKES-BARRE, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK
ШЕНАНДОА, ПА.
Капітал 100.000.00 дол.
Надвишка 120.000.00 дол.
Депозити визше пів міліона долярів.

Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередною контролею тогож уряду.

Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в якім містить ся почта.

Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долярів проценту своїм костумерам, котрі мають в нім свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.
Merchants National Bank
на розї улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah, Pa.

Золота годинна і ланцушок задармо!

Американський виробок в позолоченою або ніклевою ковертою. Гварантує Ви, що він тримає добрий час і рівнясь 10-долярової годинні. За дармо кому небудь хто спродасть 24 кавалків золотарских виробів 10 центових. Пришліть свій адрес, а ми вишлемо сї золотарскі річи; коли спродасте пришліть $2·40 за спродані кавалкиа ми вишлемо сю годинку і ланцушок.
CROWN JEWELRY Co. Dept 8
882 Bosworth Ave., Chicago, Ill.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.
Капітал $50.000.00. Надвишка і нерозділені зиски $93.000.00.
Заснований 1864 року.
Найстарший Народний Банк в Скулкил Каунті.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всїх частий сьвіта, позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 лїт і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York. N. Y.

ОГОЛОШЕНЄ.

Потрібую сейчас дякоучителя. Платня місячна (без помешканя і харчу) від 35 до 50 долярів в міру заслуг. Вимоги: 1) грунтовне знанє нотного сьпіву, бодай в практиції, так щоб умів провадити хор. 2) Голос тенороий. 3) Знанє провадженя вечірної школи в руськім язиці дві години денно, (в Субот, цілий день) з тутешними дітьми. 4) Моральність і тверезість.

Голоситись на адресу:
Rev. V. S. Hryvnak,
Box 375
Olyphant, Pa.
Lacka. Co.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

КОПАЛЬНЯ ЗОЛОТА І ТУНЕЛЬОВА КОМПАНІЯ в BOULDER COLORADO.

ЗАЧНІТЬ СТАРАТИ СЯ ПРО ВАШ ДОХІД ТЕПЕР.

Додати до Вашого приходу, обезпечити ся проти Вашого побільшаючого ся розходу, ліпше забезпечити тих що коло Вас і дорогі Вам, єсть Вашою задачею, як кождого здоровомислячого чоловіка. Щоб зібрати капітал на старі літа, котрі надходять до нас всіх, мудрий чоловік шукає безпечного і поплатного інвестованя грошей. Під безпечним і розумним інвестованєм, ми розуміємо таке, котре ненадто ризиковне, таке, котре посїдає правдиву заслугу, котре заслугує на увагу і добренє консервативного чоловіка і в тім самім часї принесе для інвестуючого великий зиск, а принесе єго скоро. Тільки є два правильних піль, де Дохід Будуючий може ділати днесь, з ограниченим капіталом, без боязни знищеня сильнійшим соперником. З тих двох галузей, Копальні і Ріл Естейт, суть нагодами в користь правильного інвестора. Правильний копальняний інвестмент, принесе більший і скорший профіт від інвестованої суми, ніж який небудь ріл-естейт. Оперувати успішно в ріл-естейт, чоловік мусить мати великі суми гроша і мусить бути приготований ждати на профіт не місяці, а літа. Жаден інвестор, маючи пару соток, не може приготоватись, щоб чекав від пять до пятнайцять літ на се аби єго сотки подвоїлись. В кождім случаю де бачило ся великі і скорі профіти, то були тільки інвестованя в копальнях. Се єсть одинока галузь, котра дає безпечну і позитивну увіренність великих профітів, на малий інвестмент. Стільки вартости не представляє жаден кусник землї, щоб вона зрівнала ся з вартостию землї, котра продукує золото. Нема нїчого такого, чого, скромний інвестор міг доткнутись, і що принесло-б єму такий великий зиск і так скоро, як правильний копальняний інвестмент. Ми говоримо тепер о правильних копальняних прапертах: праперти, що продукують золото, стоячі під зарядом досьвідчених людей, котрі можуть дістати найбільший продукт з як найменьшим коштом. Днесь розвязку, правильних копальняних пропертів, провадить ся на основі, знаменитій і корректній, на підставі як найбільше одобрених метод, в теперішних торговлях. Розумне копанє єсть безпечне так як розумна торговля, а що більше, єсть акуратне як також правильне і богато профітнїйше для Будуючих Дохід. Розумний і досьвідчений копальняний завідатель, розуміє навскрізь земельну вартість (геомогічне образованє) своїх прапертів, так як розумний купець знає дїйспість і вартість товару на єго поличках. Розумний і досьвідчений завідатель копальняний, може вичислити кошта копаня, продукту, обробленє ріжних верств руди і видатки других річей, так як розумний і досьвідчений купець може вичислити свій рент, асекурацію, роботу і иньші видатки. Розум і досьвід як в минувшинї так в буччинї показались необходимі, правильні і пожиточні в копаню, так як в якім небудь иньшім занятю, знанім промисловому сьвіту.

З того однак не можна виводити, що ми думаємо сказати, що нема днесь небезпечних копальняних пропозицій. Ми кажемо і то кажемо з натиском, що обставини єгзистуючі днесь, роблять не можливим для недосьвідчених інвесторів, дістати всї потрібні інформації що до точної вартости, якої небудь копальні, в котру можнаб безпечно вложити свій Будуючий Капітал. Найбільше потрібні інформації взглядом вартости прапертів, держаних компанією Копальні Золота і Тунельової Компанії, яко Дохід Будуючий інвестмент, враз з характером і досьвідом людей, котрі завідують тим, ми старались поставити на перед. Тут єсть інвестмент, котрий скоро побільшить Ваш прихід. Для чоловіка або жени, котрі можуть інвестувати від $5.00 до $2.500 в Gold Run Mining and Tunnel Co. дешево на теперішні обставини, ми предкладаємо Інвестмент як Дохід Будуючий, безпечнійший, точнійший, більше продукуючий і більше приносячий, ніж щонебудь иньше, котре може бути на цілій лїстї регїстрованих забезпечень, або може бути знайдене в Ріл Естейт або в „Промисловім" поли.

БЕРІТЬ СЕ ПІД РОЗВАГУ.

Жаден чоловік, в жаден час, не повинен розстатись з грошем, поки не дістане вповнї ясних і позитивних інформацій, де і як кому тії гроші мають піти. Чоловік, котрий порадить сам собі на тих точках, нїколи не стратить доходу власної працї. Урядники з Gold Run Mining and Tunnel Co. суть готові предложити позитивні доводи, на кожду річ тут знаходячу ся, як також готові суть запросити на найстрійшу ергамінацію, условій і обставин, котрі спричинюють найбільше прихильний случай для Вас, купити Стак в Gold Run Mining and Tunnel Company.

Копальнї Золота мають тепер на руцї приближно $1.500,000 вартости руди, готової до переробленя в Золото і більше як 1.250.000 тонів руди під рукою. Тота бездонна маса мусить бути вироблена в золото так само, як 1.250.000 бушлїв пшеницї мусить бути змолотих на муку, а причина що предкладає ся Вам Шери до набутя в Gold Run Company єсть та, що хочемо ужити грошей, до побільшеня машинерії, так щоби ми моглисьмо вирабляти сотки тонів руди кождого дня, а не так як до тепер. Се єсть причиною, що даємо ту случайність тепер, статись спільником в Gold Run Mining & Tunnel Co. а тим самим поставитесь в посїданє, регулярного доходу з профітів копальнї, на так довго, як довго жити будете. На коли купуєте шери в Копальнї Золота по $1.00 оден, то се єсть все, що маєте платити. Тут нема жадних додатків, жадних подїлів анї такс яких небудь до плаченя.

Возьміть мою раду і заохотїть своїх краянів, до присиланя своїх ордерів на Шери в Копальнї Золота днесь. Єсли не можете заплатити в цїлости за шери, які хотїли бисьте мати, пришліть 25 процент, а решту в трех ратах. Посьвідченє вироблене на Ваше імя, пішле ся Вам сейчас, а Ваше імя і адреса яко партнера в Компанії буде затягнене в компанїчні книжки. Виповніть слїдуючий блянкет і пришліть до нас днесь, та інвестуйтесь в одній з найбільших Копалень Золота в краю.

ОСТОРОГА: Однак неможете відтягати. Мусите прислати Ваш ордер сейчас, понеже ціна вскорі підскочить. Єсли не заордеруете днесь, пришліть по справоване і другі інформації. як посьвідченя банкові, письма від католицьких сьвященників в Boulder Colo., де знаходять ся майни.

Хто хоче купити шери, нехай виповнить сей блянкет.

Один шер коштує одного доляра. Серія з 25 шерів коштує 25 дол.

Заряджує предприемством Gold Run Co. W. T. Wintermute, якого адреса звучить:

W. T. Wintermute

Pittsburg Branch Office, 1004—1005 Frick Building, Pittsburg, Pa.

New York, London, Philadelphia

Зі всїм відносити ся на повисшу адресу.

Заповняючи шери виріжте сю картку і зашліть на адресу:
W. T. WINTERMUTE, 1004—1005 Frick Building, Pittsburg, Pa.

Отсим посилаю ..... дол.

на..... шерів Gold Run Mining and Tunnel Co.

як повну суму.

Імя....., **Мешкане.....**

Дата..... .....

Руска Аґенція Корабельна і Пересилка Грошей

З КАВцією 15.000 ДОЛЯРІВ і під контролею Стейту Ню Йорк.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слїдуючі справи:

Пересилає Гроші до всїх країв по цінах можливо найтанших і як найскорше.

Продає Шифкарти на ріжні лїнії корабельні до старого краю і з краю до Америки по найтанших цінах.

Виробляє повновласти, контракти купна і продажи засмотрені підписом конзуля; переправджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями.

Полагоджує справи військові, як увільнене від асетирунку, військової контролї, увільнене від вправ і т. п.

Міняє гроші — старокраєві на американські і американські на краєві після біжучого курсу.

Адреса:

Ruthenian Exchange Co.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Найлїпша нагода, яка коли небудь була, предкладає ся тепер Русинам в Америцї!

14-каратовий золотий годинник, красно риті окладинки (женський або мужеський), з двома окладинками, високої вартости, американський осередок, **виповнений дорогим камінки,** ґварантований на 15 літ, вартости 14 долярів.

14-каратовий золотий ланцушок, ґварантований на 3 літа.

14-каратовий золотий перстень (в Вашим іменем) ґварантований на 3 літа.

Ціна тих 3 предметів виносить 18 дол. 25ц. а написею на окладинцї на кождім годиннику **„ПАМЯТКА З АМЕРИКИ"** подібно як на ілюстрації.

Пришліть нам 4 доляри 74 ц. за всї три повисші предмети.

Наколиб всї ті предмети не були такі, як тут описано. то звернїть їх нам, а ми **звернемо Вам гроші.** Сю низьку цїну, яку даємо тепер, даємо тїлько на перший Ваш ордер, щоби Ви лїпше познакомили ся з нами. Пришліть нам 24 цнт. наперед (почтовими марками по 2 цнт.), а решту 4 дол. 50 цнт. заплатите на експресовім офісї, наколи всї річи припадуть Вам до вподоби і коли переглянете їх. Ви можете дуже легко продати їх за три рази більшу цїну як Ви нам платите. — За 6 годинників, 6 ланцушків і 6 перстенїв 25 дол., 1 дол. наперед, а решту, 24 дол. C. O. D. на експресовім офісї по огляненю річей.

13-16 **AGENTS WHOLESALE WATCH CO.,**

190 West Broadway, Dept. 52, New York, N. Y.

Оден з найбільших броварів в Америцї.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз поскоштує сего пива, то иншого вже не схоче пити.

Голова від него нїколи не болить, бо есть здорове і поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,

435 to 455 N. 7-th Str.

SCRANTON, PA.

Telephone calls: General Office 2333.
Night Call 4854.

Ім. з 17 каміннями ЖЕЛїЗНИЧНИЙ годинник для мущин і жінок, накручує ся без ключика, самоключаючий, з ґварантією на 20 літ, подвійні кришталеві верхи красно виріззані. Ходить безусловно точно та спеціальне проблемний для людей, котрі рабльть при желїзницях, і ґварантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми висилаємо сей годинник на кожду адресу за наслїплатою (C. O. D.) $5.75 і за зверотом пересилки, з тим привілєєм, що кождий може його оглянути, і если єму не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у инъшого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотий масивний ланцушок з дармовізом — дає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO.
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Фарми на продаж

в першій руській кольонії, в північно-захід. Тексасї.

Єслиб хто з Русинів хотїв набути таку фарму в північно-західнім Тексасї в першій руській кольонії, чи то за готівку по 15 дол. від акра, чи на сплати до 6 лїт, чи на рент, зволить зголоситись до

A. Wala,
Box 163, Forth Worth, Texas.

ОДИНОКИЙ РУСЬКИЙ ФОТОҐРАФ

ПАВЛО ГУРДУС

77 Newark Ave., близько Henderson St.,
JERSEY CITY, N. J.

Прийдїть до моєї робітнї і придивїть ся моїй роботї, а ико правдиві знатоки переконаєтесь, що я більше даю, чим обіцюю. Фотоґрафії виконую старанно і в всякою точностию.

Дивїть ся добре на нумер дому!

P. HURDUS,
77 Newark Ave., near Henderson St.,
JERSEY CITY, N. J.

Лїкар ✝ Спеціалїст

Doctor S. Robert Schultz

39 East 7th Str. New York.

Телефон 3645 Orchard.

Лїчить усякі недуги дїточі, мужескі і жіночі.

Вилїчене — сли можливе — ґварантує ся.

Лїчить після найновійших систем електрикою, та посїдає найлутші електричні машини.

Досліджує при помочи промінїв Рентґена.

Nebulitzer — одиноке найуспішнїйше средство проти катару при помочи інгаляції.

DOCTOR SCHULTZ
39 E. 7th Str., New York City,
поміж 2 а 3 авеню.

Години урядові: 8—10 рано, 2—4 попол., 6:30—8 веч.

Для радї і вказівки рівнож листовно.

Накладом „СВОБОДИ" вийшли

Папері листові

окрашені гарними вінєтами і портретами наших руских ґенїїв — Продав друкарня „Свободи" по цїні 50 цнт. за 25 штук. Адрес:

„SWOBODA"
184 Hudson Str. New York, N. Y.

Для терплячої людскости.

Як що зневірились Ви уже в лїки, і стратили уже усяку надію на здоровле, то почнїть вараз пити старе вино в зїлєм, так зване

„Вифлеємське вино",

яке відновлює кров, яке зробить в Вас сильних, здорових і кровистих. Певний лїк в усїх недугах спричинених переструдою, недоіданєм жолудка і крови.

Поодинока фляшка	1.00 дол.
Шість фляшок	5.00 „
Дванайцять фляшок	9.60 „

Гроші висилати „Моні ордером". Адресувати:

W. KRYSZEWSKI & CO.
18 Germania Avenue,
Jersey City, N. J. 7-16

Читайте уважно!

Звертаємо увагу усїх Вп. Родимців що одиноким управленим до пересилки грошей на стейт Коннектікот є

ГАВРИЇЛ ДЗЯДИК,
130 Main Str., Derby, Conn.

який є нотарем публичним і має кавцію в стейтї в сумі 10.000 долярів.

У всякій справі удавайте ся лиш до него. Він виробляє повновласти, контракти купна і продажи і т. д. Полагоджує справи військові як увільненя від всентерунку, контролї, вправ і т. п. Продає шифкарти на всї лїнії корабельні. Міняє і пересилає гроші до всїх країв.

Тому, Родимцї, проч з чужими а удавайте ся лиш до:

GABRIEL DZIADYK,
130 Main Str., Derby, Conn.